

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 29-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Újságkiadóvállalat R.-T.
Felölös szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. FEBRUÁR 5.
VIII. évfolyam, 33. szám. **Vasárnap**

3000 újabb hadirepülőgép készítésére kért felhatalmazást Roosevelt

Német válasz az amerikai elnök kijelentésére — Hivatalos magyar jelentés a Moszkvával való diplomáciai szakítás ügyében — Galencu külügyminiszter nyilatkozatát méltatja a nemzetközi sajtó — Miért utazott a gibraltári brit parancsnok Francia-Marokkóba? — A spanyol helyzet

A közvéleményt még mindig a német-amerikai és az olasz-amerikai sajtóvita foglalkoztatja. Mindez azonban nem akadályozza Roosevelt elnököt abban, hogy ki ne tartson elgondolásai mellett és nem akadályozza őt a totális államok ellen kiépítendő demokrácia egységfront kialakítási tervének kereszttülvitelében sem. Erre vall az a tegnapi üzenet is, amelyben 3000 újabb bombavető építésére kér felhatalmazást a kongresszustól. Roosevelt ezen lépése természetesen erősen gondolkodóba ejti Berlint és Rómát, ahol érthetőleg kellemetlenül hat a nagyarányú fejlesztés, mert őket is fokozott iramra kényszeríti. Azzal ugyanis tisztában vannak, hogy az új repülőgépek jó része nem az USA, hanem Franciaország és Anglia számára készül. Élénk kommentárokat adott alkalmat a Szovjet-Magyarország közötti diplomáciai szakítás is, amely a német sajtó szerint azt igazolja, hogy a moszkvai kormány végre nyíltan bevallotta, hogy fedezi a komintern, amellyel összeköttetését a múltban állandóan tagadta. Nagy figyelmet szentel a nemzetközi sajtó Galencu román külügyminiszter nyilatkozatának is, amelyben hangsúlyozta, hogy a Dunamedence békéjének teljes helyreállítását tekinti főfeladatának. Esemény alig történt az elmúlt 24 óra alatt. Legfeljebb az újabb Franco előhaladást lehet megemlíteni, amely azoknak a feltevését igazolja, akik a katalániai harcok rövid idő alatti és teljes nemzeti sikerrel végződő befejezését jósolják.

Részletes jelentéseink a következők:
HESS A HATÁROKRÓL
(DORTMUND.) (DNB.) Hess miniszter, Hitler helyettese tegnap megette az első kapavágást a Dortmund közelében felépítendő új város kijelölt területén. Az új városnak 20.000 lakosa lesz és telepésekből fog állani. Ez alkalommal Hess nagyobb beszédet tartott, amelyben a következőket mondotta: Ez az új város a német népközség alapítása lesz és nem ipari érdekeltiségeké. Arra szolgál, hogy határainkat egészséges és életvidám németekkel erősítse meg. De igazolni fogja, hogy a németek igazi határai nem a Rajna kanyarulatai, hanem azok, amelyeken ma állnak. Németország nem beszél kitolt határokról, mint az Egyesült Államok, vagy Anglia, de azt garantálja, hogy az általa elismert vonalon belül egyetlen idegen sem teheti lábát. Berlin engedélye nélkül.

FELTÜNETKELTŐ KÖRUTRA INDUL A GIBALTÁRI BRIT PARANCSNOK
(GIBALTÁR.) (Reuter.) Ironside tábornok, a gibraltári helyőrség parancs-

noka a legközelebbi napokban Francia Marokkóba utazik és ott megtekinti a határmenti és a tengerparti erődségeket. A tábornok utjának, tekintettel a francia-olasz ellentétekre, igen nagy jelentősége van.

A NÉMET SAJTÓ ÉS A DIPLOMÁCIAI SZAKÍTÁS
(BERLIN.) (DNB.) A Völkischer Beobachter a diplomáciai szakítással kapcsolatban a következőket írja: Ha azt hiszi Moszkva — mondja a

lap — hogy ezzel a lépésével meg fogja tudni akadályozni az anti-komintern mozgalom további erősödését, akkor nagyon téved. Litvinov leplezetlenül beigazolta, hogy a hivatalos szovjet kormányzat mindig azonosította magát a komintern-nel, holott ezt eddig állandóan tagadták. Magyarországnak semmi sajnáltnivalója nincs, hogy az amugy is csak papíron meglévő kapcsolat végleg megszűnik.

Hivatalos magyar jelentés

(BUDAPEST.) A magyar kormány a Moszkvával való diplomáciai szakítással kapcsolatban az alábbi hivatalos közleményt adta ki:
— Litvinov szovjet külügyi népbiztos a moszkvai magyar követel közölte kormányának azt az elhatározását, hogy a budapesti szovjetkövetséget bezárja. Litvinov hangoztatta, hogy ez nem jelenti a diplomáciai viszony megszakítását. Ohaja az volna, hogy a két

kormány egy harmadik kormányánál levő képviselője után képviseltesse magát Moszkvában és Budapesten Litvinov kormánya azzal indokolja lépését, hogy a magyar kormány idegen befolyás alá került. Az orosz félhivatalos távirati ügynökség, a Tass közleményéből megállapítható, hogy Litvinovnak ezt az állítását Magyarország a kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozása váltotta ki.

Az új román kormány a külföldi sajtó tükrében

Francia és angol lapvélemények

Párisból jelenti a Rador: A Le Populaire című lap a román kormány átszervezéséről a következőket írja:
„Azok a változások, amelyek a román kormány kebelében történtek, nagy mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy megerősödjék a központi hatalom és még szorosabb közreműködés jöjjön létre az államot vezető és irányító szervek az állambiztonság és a hadsereg között. Az a tény, hogy Armand Calinescu belügyminisztert, aki egy év óta elhatározó szerepet játszik a román belpolitikai életben, miniszterelnökkéltettség neveztek ki, azt jelenti, hogy Miron Cristea miniszterelnök-patriarika hatalmas erkölcsi erejéhez olyan határozott jeleket csatol, amelyet az események megkívánnak. A belügyminiszteriumnak és hadügyminiszteriumnak egy kézben való egyesítése azt jelenti — folytatja tovább a lap, — hogy még nagyobb ellenőrzést gyakorolnak az olyan propaganda fölött, amelynek hatása bizonyos elszigetelt elemekben fegyelmetlenség benyomását kelthetnek, holott ennek ellentmondanak a tények. A lap nagy fontosságot tulajdonít annak a ténynek is, hogy a kormány jelenlegi tagjai között nagyszámúban vannak képviselve a volt nemzeti parasztpárti fiatal elemek, akik már a Nemzeti Ujjászületés Frontjának elgondolása alapján veszik ki részüket az ország vezetésében.

Calinescu az „acélember”
Londonból jelenti a Rador: Armand Calinescu belügyminiszternek miniszterelnökkéltettség és hadügyminiszterre való kinevezése mély benyomást keltett az angol közvéleményben. Az angol sajtó teljes egészében közölte az új kormány névsorát, hangsúlyozza a kormány új elemekkel való felfrissítését és mindegyik lap úgy is Calinescu belügyminiszterről, mint Románia erős emberéről, és az „Acélemberéről”.

Beiktatták Slavescu, Armand Calinescu és dr. Zigre minisztereket
(BUCURESTI.) Tegnap iktatták be tisztségébe a hadfelszerelésügyi miniszterium vezető tisztviselőinek jelenlétében Slavescu Victor minisztert. Az új minisztert Iacobovici tábornok, a lelépő miniszter üdvözölte és változatlan beszédében mindazokat az eredményeket, amelyeket a miniszterium a vezetése alatt levő három hónap leforgása alatt megvalósított.

Tegnap iktatták be nemzetvédelmi miniszteri tisztségébe Armand Calinescu belügyminisztert. Az ünnepségen jelen voltak a miniszterium magasrangú tisztviselői, akik előtt az új miniszter nagyfotosságu beszédet tartott. Tegnap történt meg ünnepélyes keretek között dr. Zigre Nicolae kultusz és Cornateanu földművelésügyi miniszter beiktatása is.

illetékes magyar helyen megállapítják, hogy Csáky gróf magyar külügyminiszter két ízben nyilvánosan kijelentette, hogy Magyarországnak a kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozása nem irányul Szovjetország ellen. Az egyezmény védekező jellegű és kizárólag a Komintern nevű nemzetközi világszervezet törvénytelen befolyása elleni hathatósabb védelmét szolgálja. A magyar kormány erről a felfogásáról Litvinov közvetlenül is kapott tájékoztatást. A magyar kormány megállapítja, hogy a szovjet-orosz kormány eddigi álláspontjával ellentétben, a Kominternnel azonosítani látszik magát. Annál is inkább indokolt tehát, hogy a magyar kormány minden külföldi befolyástól mentesen, tapasztalatai alapján, szuverén elhatározásából még kellő időben a polgári rend fentartására egymással kapcsolatba lépett Németország, Olaszország és Japán mellé állott.

AMI ÉRTHETETLEN A JAPÁNOKNAK

(BERLIN.) Az itteni japán körökben megütközéssel fogadták Litvinov külügyi népbiztos japánellenes kijelentéseit abból az alkalomból, hogy megszakították a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal. Politikai sakkhúzásnak tartják ezt a lépést, annál is inkább, mert Szovjetország — noha azon a címen szakított Magyarországgal, mert az csatlakozott a kommunista egyezményhez — ugyanakkor azonban továbbra is fentartja a kapcsolatokat Berlinnel, Rómával és Tokióval, az egyezmény tulajdonképpen létrehozásával.

A SZOVJET KÖVET A FOREIGN OFFICEBAN

(LONDON.) (Reuter.) A szovjet londoni megbízottja tegnap felkereste a külügyi hivatalt és hosszabb megbeszélést folytatott Buttler külügyi államtitkárral. Beavattak szerint a követ megindokolta Moszkvának azt a lépését, hogy megszakította a diplomáciai összeköttetést Magyarországgal.

A PRÁGAI SZÜKSÉGRENDELEK

(PRÁGA.) (Ceteka.) A prágai kormány, mint tudvalevő, két szükségrendeletet bocsátott ki az állampolgársági igazolványok revíziójáról és az emigránsok tartózkodási engedélyének felülvizsgálásáról. A rendeletekhez fűzött tegnapi magyarázat szerint, felülvizsgálás alá kerülnek az 1918. óta kiadott összes állampolgársági igazolványok, továbbá az emigránsok helyzete. Ez a két rendelet helyettesíti az úgynevezett zsidótörvényt, amelynek kiadása alkotmánymódosítással járna, mert a köztársaság alkotmánya kimondja, hogy egyenlő jogokat biztosít minden polgárának.

EGYRE ÉLESEBBEK LESZNEK AZ ELLENTÉTEK A CSEHEK ÉS AZ UKRÁNOK KÖZÖTT

(VARSÓ.) (Express.) A lengyel sajtó hosszú cikkekben számol be azokról az állapotokról, amelyek a jelenlegi Ruszinszkóban uralkodnak. Szerintük az ellentétek az ukránok és a csehek között már oly mérvűek, hogy több helyen nyílt összecsapásokra került a sok az ukrán csapatok és a cseh kato-

naság között, így Perecsényben is, ahol egy vonatot akartak kisiklatni, amely tele volt cseh katonasággal. A Gazeta Polska ismerteti azt a gyűlést, amelyet Leányfalván rendeztek meg és ahol az ukránok „Ki a csehekkell” feliratu táblákkal jelentek meg. Erre a jelenlevő ruszinok, németek és magyarok azzal a kijelentéssel, hogy ők nem akarják látni az ukránokat sem, távoztak a gyűlésről.

3000 UJABB HADIREPÜLŐ-GÉPET ÉPÍTET ROOSEVELT
(WASHINGTON.) (United Press.) Roosevelt elnök minden külső és belső ellenzéki propaganda ellenére is szilárdan kitart azon elhatározása mellett, hogy rendkívüli iramban fokozza a hadfejlesztést és ugyanakkor segítségére siet hadiszerekkel a nyugati demokráciának. Tegnap a kongresszustól újabb 3000 bombavető építésére kért felhatalmazást üzenetében. Az üzenet a következőképpen indokolja a kérést: Nem kétséges, hogy az USA elleneségeinek módjuk van az Egyesült Államok területén kívül, de közelében erős légi flottabázisok kiépítésére. Ilyenek könnyen elképzelhetők Braziliában, a Yukatan félszigeten és Mexikóban. AZ USA-nak erre el kell készülnie.

ERŐS VISSZAHATÁS A KÜLFÖLDÖN

(RIO DE JANEIRO.) (United Press.) Roosevelt Braziliára vonatkozó kijelentései Braziliában nagy megütközést keltettek. A lapok azt írják, hogy az USA államfeje tovább megy a megengedett határon, amikor államokat nevez meg anélkül, hogy feltevéseinek legcsekélyebb alapja lenne. Rómából azt közlik, hogy a Giornale d'Italia szokatlanul heves hangon támadja Rooseveltnél, akit háborús hírtérjesztőnek nevez és konkolyhintőnek. Az USA államfejének — írja többek között a lap — nem tetszik, hogy a müncheni szellem kezd megbarátkoztatni Európát népeit a békés és igazságos elrendezés gondolatával, de ezen nem lehet csodálkozni, mert a béke aligha hajt profitot az amerikai háborus nagyiparnak.

FRANCIA ELŐTÁRGYALÁSOK A FRANCO-KORMÁNNYAL

(PÁRIS.) (Havas.) A francia kormány megbízásából Berat szenátor Burgosba utazik, hogy ott tárgyalásokat kezdjen a kormánnyal a menekültek és a hadifogolycseré ügyében. A lapok megjegyzik, hogy ezek a megbeszélések csak előtárgyalások, amelyeket minden bizonnyal a diplomáciai kapcsolatok felvétele fog követni.

TOVÁBB TÁMAD A SPANYOL NEMZETI SAJTÓ

(BURGOS.) (Reuter.) A nemzeti spanyol Diario Vasco hevesen támadja a francia kormányt, amely szerinte még a látszólag jogos lépéseiben is támogatást nyújt Negrinnek. Így többek között azzal is, hogy visszakényszeríti határaitól a fegyvertörő menekülteket, akiknek nem marad más választásuk, mint újra elfoglalni helyüket a harcokban. Páris ezzel az intézkedésével tovább huzza az áldatlan harcot — folytatja a lap — és növeli a veszteségeket.

TOVÁBBI SIKEREK KATALÁNIABAN

(HENDAYE.) (Reuter.) Franco tábornok csapatai tegnap rövid küzdelem után elfoglalták Santa Colonna de Farnest, amely rendkívül fontos stratégiai pont Katalániában. A nemzeti e győzelmükkel légvonalban már 14 kilométerre közelítették meg Herona városát. Egy másik csoport a Tero völgyében halad Herona felé. Ugyanakkor Yague tábornok csapatai a tengerparton előre haladva több községet megszállottak. A köztársaságiak most Urchel előtt kiérültek meg az ellenállást.

MENEKÜLÉS FIGUERASBÓL

(FIGUERAS.) (Havas.) Megkezdődött a menekülés Figuerasból is, amelyet a nemzeti repülő naponta több ízben is állandóan támadnak. Tegnap a figurasi francia konzul is eltávozott és székhelyét Perpignanba tette át.

GAFENCU ELUTAZOTT BELGRÁDBÓL

(BELGRÁD.) (Rador.) Gafencu külügyminiszter és felesége tegnap este 10 óra 45 perckor hagyták el a jugoszláv fővárost. Az elutazásuknál megjelen-

Sztojadinovic közvetít Románia és Magyarország között

(LONDON.) (Rador.) A Manchester Guardian című lap Gafencu külügyminiszter belgrádi látogatásával foglalkozva megállapítja, hogy Románia külügyi helyzete nagy mértékben javult. Beck lengyel külügyminiszter legutóbb adott sajtónyilatkozatában hangoztatta a lengyel-román barátság nagy fontosságát, míg Jugoszlávia annak az óhajának adott kifejezést, hogy még jobban erősítse kapcsolatait Romániával. A lap úgy véli, hogy a Gafencu külügyminiszter és Sztojadinovic jugoszláv külügyminiszter között lefolyt megbeszélés kihatással lesz a közép-európai helyzetre és azt állítja, hogy Sztojadinovic azt sugalmazta Romániának, hogy a béke érdekében jelentős gazdasági természetű könnyítések tegyen Németország számára. A Daily Telegraph Belgrádból nyert értesülései szerint Sztojadinovic miniszterelnök és külügyminiszter közvetítőként fog működni Románia és Magyarország közötti kapcsolatok megjavítása érdekében.

Halifax békebeszéde

(LONDON.) Halifax angol külügyminiszter pénteken este Hullban beszédet mondott, amelyben ismertette Anglia álláspontját és magatartását a legutóbbi három év eseményeivel kapcsolatban és azt a fegyverkezési programot, amelyet Anglia megvalósít. Utalt azokra a nemes törekvésekre, amelyeket Chamberlain a béke biztosítása érdekében kifejtett és leszögezte, hogy háború esetén az egész angol nép — politikai pártállásra és világnézetre való tekintet nélkül — egységes lesz Anglia érdekeinek megvédésében. Anglia vezetői semmiféle fáradságot nem ismernek és nem sajnálnak a béke megszilárdítása érdekében. Utalt arra a meleg fogadtatásra, amelyben az olasz nép Rómában részesítette és nagy elismeréssel nyilatkozott Mussolininek tevékenységéről, aki szintén a béke megszilárdítására törekszik, amikor vállalta azt a kötelezettséget, hogy az olasz önkénteseket a spanyol frontokról

tek üdvözlésükre Sztojadinovic miniszterelnök, felesége, Nedics tengerészügyi miniszter és felesége, Letitze pénzügyminiszter, Törökország, Görögország és Csehszlovákia belgrádi követi és Glabescu, Románia belgrádi ügyvivője.

A NÉMET SAJTÓ GAFENCU ÉS SZTOJADINOVICS TÁRGYALÁSAIRÓL

(BERLIN.) (Rador.) A német sajtó élénken foglalkoztatja Gafencu külügyminiszter és Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök találkozásáról kiadott hivatalos jelentést. A Völkischer Beobachter és a többi nagy német lapok kiemelik annak hangsúlyozása mellett, hogy a két ország közötti közös elmondolás vezetési kérdéseik megoldásában, a tárgyaló felek kifejezték óhajukat is, hogy békés és barátságos szellemenben hajlandók együttműködni a szomszédos államokkal. A Völkischer Beobachter nagy figyelmet szentel Gafencu ama kijelentésének is, amely a Hitler beszéddel foglalkozik és azt a konkluziót vonja le, hogy külpolitikai téren Románia ugyanazon a sikon fog mozogni, mint Jugoszlávia.

kivonja. Olaszország és Franciaország kapcsolatáról Halifax kijelentette, hogy mindaddig, amíg a viszony olyan lesz, mint jelenleg, nincs fenyegető veszély. Anglia külpolitikájának alapja a Franciaországgal való jóviszony, de ebben az Olaszországgal való változatlan baráti kapcsolat is. Hangsúlyozta a benemavatkozási politika fontosságát és azt, hogy Anglia nem kívánja megfosztani Németországot a világkereskedelemben őt megillető szerepétől. Azt hiszi, hogy Hitlernek az a jóslata, amely tartós békeállapotra vonatkozott, megvalósítható. Elismerte, hogy Hitlernek igaz van abban a kijelentésében, hogy Németország is élni akar és exportálni, de ez a jó megilleti Angliát is. Az egész világkereskedelem szenved a bizalomválság és a háborútól való félelem miatt. Ezért kedvezőbb légkört kell teremteni Európában és Anglia minden erejével ennek megvalósítására törekszik.

Megnült a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar szervező irodája

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar szervező irodája a Iorga-ucca 8. szám alatt megkezdte működését. Ez az iroda ad felvilágosításokat a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésről és itt kell jelentkeznie a Front magyar tagozatába való felvétel végett Kolozsvár város magyarságának. A kormánnyal kötött megegyezés után minden magyarnak legfőbb állampolgári és faji kötelessége, hogy belépjen a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A magyar szervező irodában kitöltik a jelentkezési íveket és ezzel a jelentkező a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar tagozatának tagja lesz. Az iroda hivatalos órái délelőtt 9-11-ig d. u. 4-6-ig tartanak. Telefon: 21-24.

Márton Áron püspöki felszentelése alkalmából

Diszgyűlést tart a Kath. Népszövetség Pázmány Társasága

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Február 11-én szombaton délután 6 órakor a kolozsvári piarista főgimnázium Jósika-termében Márton Áron, Erdély új római katolikus püspöke felszentelése alkalmából az erdélyi Katolikus Népszövetség Pázmány Társasága diszgyűlést rendez, amelyre lapunk utján is meghívja az érdeklődőket. A nagyszabású ünnepség műsora a következő: Himnusz, Monteverdi—Kerényi: Ünnepi ének, éneklő a Marianum liceum énekkara, utána elnöki megnyitó, amelyet Pakocs Károly szatmári kanonok, pápai kamarás, a Pázmány Társaság elnöke tart.

Kiss Jenő verseiből ad elő.

„Erdélyi székely püspökeink” címmel felolvasást tart dr. Biró Vencel, a piarista-rend tartományi főnöke, a Pázmány Társaság rendes tagja. „Laudes solorum” versek, előadja dr. Erős Alfréd. Záróbeszédet mond dr. Gyárfás Elemér, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács világi elnöke, a Pázmány Társaság alelnöke. Végül pedig Koudela: Christus vincit! pápai himnuszát éneklő a Marianum liceum énekkara. A diszgyűlést iránt már most rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Kézigránátot dobta a budapesti Dohány-uccai zsidó templomból távozon közé

(BUDAPEST.) (Rador.) A Budapesti Értéktörvényközlöny szerinti, a budapesti Dohány-uccai zsinagógából távozik közé tegnap este két kezigránátot dobta, amelyek repeszdarabjai 14 embert súlyosan megsebesítettek. A sebesültek közül három halálos sérülést szenvedett. A rendőrség három fiatalembert — akik alaposan gyanúsíthatók a tett elkövetésével — őrizetbe vett. Valószínűnek tartják, hogy tulzó jobboldali csoport bosszujáról van szó, amelynek képviselőjelöltje a legutóbbi választáson megbukott. A merénylet miatt nem a felháborodás a magyar fővárosban. A merényletet annál is inkább mélyen elítéli mindenki, mert akkor történt, amikor a zsidó javaslat már az illetékes bizottság előtt letárgyalások alatt áll.

— Az „ÉDES ANYAFÖLD”. Soha még hatalmasabb eposz nem gyújtotta fel az emberek millióinak fantáziáját, mint Kína e megrázó drámája. A „Metro” három évet és hárommillió dollárt áldozott a film elkészítésére. A filmet nagy áldozatok árán az Edison-mozgó megszerezte és ma és holnap vetíti utoljára.

Borzalmas testvérgyilkosság áldozata lett a nyomdász

(BUCURESTI.) Borzalmas gyilkosságot leplezett le a fővárosi rendőrség. Még az elmúlt év november 15-én történt, hogy eltűnt lakásáról Grigore Dumitru nyomdász. Az esetet az áldozat testvére, Vasile Grigore Dumitru, az ilfov megyei Cernica község örök keleti papja jelentette a rendőrségen. A bevezetett nyomozás szenzációs eredménnyel végződött. Kiderült, hogy az eltűnt nyomdász testvére, a pap gyilkolta meg és elrejtette holttestét. A rendőrség teljesen érthetetlenül áll a szörnyű testvérgyilkosság előtt és az a feltevése, hogy azt a pap csak pillanatnyi elmeháborodásában követhette el. Kihallgatása folyamán a pap elmondta, hogy azért ölte meg testvérét, mert az titkos mozgalomban vett részt és nem akart tevékenységével felhívni bármennyire is óvta őt nem testvére. A meggyilkolt Vasile Dumitru nyomdászinaként kezdte meg pályáját. Szorgalmas fiú volt, magánaton elvégezte a középiskolát és rövid idő alatt nem kevesebb, mint négy fakultáson, a filozófiai, a természettudományi és teológiai fakultáson tette le vizsgáit. Több könyvet adott ki és egyházi folyóiratnak volt szerkesztője.

— Ma „ÉDES ANYAFÖLD” az Edison-mozgóban.

— NÉGYSZÁZ ÉS HATVAN ÉS HATVAN. Craiovából jelentik: A városi vármihatalnál leplezett nagyszabású visszaélések ügyében a vizsgálat folyamán letartóztatták a hivatal pénztárosát is, akinek lakásán megtartott házkutatás alkalmával nagymennyiségű arany ékszer, órák, gyűrűk stb. és egy diványba rejtve — négymillió lej készpénzt találtak. A vizsgálat tovább folyik.

— Szervezetbe tömörülnek a kereskedelmi utazók. Az érvényben lévő törvényes rendelkezések értelmében a városokban és vidékeken dolgozó kereskedelmi utazók és ügynökök is szervezetbe tömörülnek, amelynek érdekében mozgalom indult meg. Az ezzel kapcsolatos teendők megbeszélése végett február 12-én délelőtt 10 órakor gyűlést tartanak, amelynek helyét és időpontját tudatni fogják az érdekeltekkel. Minden, a szervezkedésre vonatkozó felvilágosítást Klein Ernő (Str. Reg. Maria 37.) készséggel megad.

— MA az „ÉDES ANYAFÖLD” az Edison-mozgóban.

Dr. Horvath rendőrkezesről tájékoztató nullaalkozata:

Február 5-től 10-ig minden háztulajdonos és főbérlo köteles bejelenteni lakóját és albérlojét

A kerületi rendőrségeken történnék a bejelentések

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Részletesen ismertettük azt az új törvényrendeletet, amely minden háztulajdonos, illetve főbérlo köteleességévé teszi, a bérleti szerződést követő 24 óra leforgása alatt a bérletnek a rendőrségen való bejelentését. Egyidejűleg bejelentendő az is, hogy mi az albérlo vagy lakó foglalkozása, hol gyakorolja azt és be kell mutatni a bérlo vagy albérlo iratait is láttatás végett. Az egész ország területére érvénybelépett új törvényrendelet gyakorlati végrehajtását Kolozsváron február 5-én, vasárnap délelőtt kezdik meg. A törvényrendelettel kapcsolatosan dr. Horvath Iosif, Kolozsvár rendőrkezes-tora tegnap délelőtt részletes tájékoztatót adott a sajtó munkatársainak, akiket arra kér, hogy a lapok úján tájékoztassák Erdély fővárosának lakosságát, úgy a háztulajdonosokat, mint a főbérloket, hogy a bejelentéssel kapcsolatosan, melyek mulhatatlanul teljesítendő kötelezettségeik. Dr. Horvath Iosif rendőrkezes-tor a következőket mondotta az újságíróknak:

— A bejelentési kötelezettség az egész ország területére érvényes, egységes típusú bejelentési lapokkal történik. Ezeket az úrlapokat a belügyminisztérium már szétküldte az összes városok és községek részére. A kolozsvári rendőrségre a nyomtatványok vasárnap érkeznek meg és azokat a kerületi rendőrségek hivatalai részére azonnal szét is osztják.

— Kolozsvár lakossága már vasárnap délelőtt 10 órától kezdve jelentkezhetik a lakhelye szerinti illetékes kerületi rendőrségen, ahol megkapja a bejelentéshez szükséges nyomtatványokat két példányban, azokat kitölti és a helyszínen bemutatja a saját maga, illetve főbérlojének, albérlo esetén pedig az albérlo összes olyan igazolványait, amelyekből a bérlo, illetve albérlo foglalkozása és személyazonossága kétségtelenül megállapítható.

— Ez a bejelentési kötelezettség — folytatta tájékoztató nyilatkozatát dr. Horvath Iosif rendőrkezes-tor, — teljesen új jellegű és nem tévesztendő össze a központi rendőrségen működő népesedési hivatalnál szokásos bejelentéssel, illetve a személyazonossági igazolványoknak ettől a hivataltól történő kiváltásával.

— Hangsúlyozom, hogy a kerületi rendőrségen minden háztulajdonos és minden főbérlo, nemzetiségre és társadalmi állásra való tekintet nélkül köteles bejelenteni lakóját, főbérlojét, illetve albérlojét. A bejelentés a kerületi rendőrségeknél bármely napon a hivatalos órák alatt, tehát reggel 8 órától délután fél 2 óráig eszközölhető.

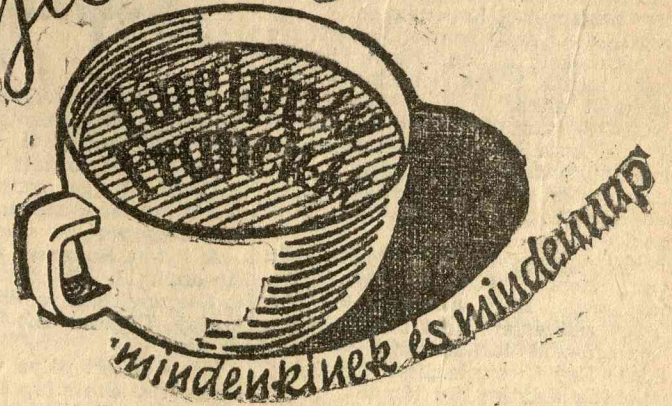
— Nyomatékosan a Kolozsvár lakosságának figyelmébe ajánlom, hogy ezt az új és mindenkire kivétel nélkül kötelező bejelentést, saját jól felfogott érdekében a legrövidebb időn belül teljesítse, mert a törvényrendelet megszegőit százezzer lejtől kétfélmillió lejtig terjedő pénzbüntetéssel büntetik az esetben, ha a háztulajdonosnak, illetve a főbérloknak olyan lakói, illetve albérlo

volnának, akiket a hatóságok köröznek. De még abban az esetben is, ha csak feledékenységéből, vagy jóhiszemű mulasztásból nem történt volna meg a bejelentés a pénzbírság 3000, illetve 10 ezer lejtig terjed. Minden olyan háztulajdonos, vagy főbérlo, akit a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt megbüntettek, elveszti azt a jogát, hogy a lakását bérbe adhassa, bérlo pedig, hogy albérlo tarthasson.

— Rendre és nyugalomra intem a közönséget. Egyelmeztet sorakozva jelenjék meg a lakóhelye szerint illetékes kerületi rendőri hivataloknál, amelyeknek személyzete kellő tapintattal és udvariassággal áll mindenki rendelkezésére és adja meg a szükséges utbaigazításokat és felvilágosításokat.

— A közönség megnyugtatósa érdekében közölhetem azt is — fejezte be nyilatkozatát dr. Horvath Iosif rendőrkezes-tor, — hogy azok a riasztó hírek, mintha máris eljárást indítottunk volna a háztulajdonosok, illetve a főbérlok ellen, alaptalanok, mert az új törvényrendelet gyakorlati végrehajtásának el-

Tejeskávé

lenőrzésére csak 5 nap múlva, tehát február 10-én kerül sor. Eddig az időpontig mindenkinek megfelelő idő és lehetőség áll rendelkezésére, hogy bejelentési kötelezettségének eleget tegyen.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a főbérloket a háztulajdonos, az albérloket, cselédleányokat, szolgálkat, háztartási alkalmazottakat pedig az a főbérlo köteles bejelenteni, akinek laknak, illetve akinek szolgálatában állanak.

tosítani és útmutatást adni.

A kamarák az új rendszernek megfelelően kereskedelmi és ipari ágazatokra oszlanak. A kereskedelmi ágazaton belül szervezik meg a kereskedelmi szakmai cékeket, a következő beosztásban:

élelmiszeri kereskedelem, kézműipari és ruházati kereskedelem, bér- és cipőkereskedelem, vas- és villamosági kereskedelem, könyvkereskedelem és kiadóvállalatok, gyógyszerárak és drogériák, fa és fűtőanyag kereskedelem, biztosítási, szállítási és vámolási vállalatok, gabonakereskedelem, bankok és bankbizományi vállalatok, egyéb szakmák.

A kamarák ipari ágazatán belül foglalnak helyet a nagyipari, kisipari és kézműipari munkaadók, a következő szakmai beosztás szerint:

élelmiszeri ipar, faipar, fémipar, villamosági ipar, a földből származó nyersanyagokat feldolgozó építőipar, mint a téglai és cserépgyárak, stb., bőr- és textilipar, papír- és nyomdaipar, vegyipar, üveg- és kerámiai ipar.

A kamarák ipari ágazatának külön alosztályait fogják alkotni a nagyipari ügyosztály, valamint a kisipari munkaadók ügyosztálya, amelyek azokkal a kérdésekkel foglalkoznak, amelyek a két ipari csoportnál nem azonosak.

Természetesen az iparkamarák az új rendszerben is megtartják azokat a feladataikat, amelyeket a multban teljesítettek. Így a cégjegyzési hivatalok továbbra is a kamarák mellett működnek, valamint a kamarák szervezik meg a vásártartás rendjét is.

Az itt vázolt új rendszer alkalmazását a fővárosi iparkamaránál már megkezdtek, hogy a gyakorlati eredményeket aztán az ország többi kamaráinál is általánosíthassák, amikor az erre vonatkozó törvény életbelép.

Dr. Rösler Vilmos.

— Egymillió kilométer baleset nélkül. San Franciscoból jelentik: San Francisco polgársága nemrégiben közbiztonsági ligát szervezett, amely a közlekedési balesetek csökkentését tűzte ki főfeladatául. A liga vezetősége elhatározta, hogy megjutalmaz minden autózót, aki egymillió kilométert vezetett anélkül, hogy balesetet okozott volna. Az első díjkiosztás most volt és hét taxisoffor egy-egy aranyórát kapott, mert az utolsó öt évben mindegyikük egymillió kilométert vezetett a legkisebb baleset nélkül. A sofförök a jutalmak átvétele után kijelentették, hogy rekordjukat csak részben lehet saját óvatosságukra visszavezetni, nagyrészt azonban a szerencsés mult, mert a legjobb és legelővigyázatosabb soffört is érheti baleset a többi vezető könnyelműsége és ügyetlensége folytán.

Megkezdődött

„A FEHER HET”

A. B. C.

OLCSÓ TEXTILÁRUHÁZBAN
CLUJ, STR. GEN. NECULCEA 1.
BEJÁRAT A KAPU ALATT

1 mtr. Vászón Lei 15—	1 mtr. Agunemtvászón Lei 32—
1 mtr. Mosoltvászón „ 16—	1 „ 140 cm. széles
1 mtr. Zeltir „ 16—	Lepedő vászón. Lei 38—
1 mtr. Fehérn. szilón „ 24—	1 „ 150 cm. széles
1 mtr. Fehérn. tusor „ 24—	Lepedő vászón Lei 63—
1 „ Fehérn. vászón „ 29—	1 „ 180 cm. széles
1 drb. Ékező abrosz Lei 99—	Paplanlepedő vászón Lei 98—
	1 drb. Törölköző . Lei 16—

Az iparkamarák keretében szervezik meg az ipari és kereskedelmi cékeket

Uj törvény fogja szabályozni az iparkamarák hatáskörét és a céhek megalakítását - Ingyenes jogügyi és adóügyi tanácsadó szolgálat az iparosok és kereskedők számára

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Annak ellenére, hogy a munkások, magántisztviselők és kisiparosok szakmai céheinek megszervezésére vonatkozó törvény már hónapokkal ezelőtt megjelent, az ipari és kereskedelmi céhek megalakításáról szóló törvény még mindig várat magára.

Az iparkamarák szövetsége még az elmúlt év október havában tervezetet készített és küldött szét az egyes iparkamaráknak a kereskedelmi és ipari céhek megszervezésére vonatkozólag. Ezt a törvénytervezetet azonban a kamarák egy része nem tartotta elfogadhatónak, főleg azért, hogy a szabad céhek keretén belül nem lehet minden szakmában biztosítani a nemzeti elem megfelelő befolyását.

Ez a szempont találkozott is az illetékes tényezők helyeslésével. Így született meg az ipar és kereskedelem szakmai megszervezésének elgondolása abban a formában, hogy a céhek az egyes kamarák keretén belül fognak elhelyezkedni. Az iparkamarák hatásköre eszerint igen jelentősen kibővült és ennek megfelelően a jelenlegi kamarai

törvényt is új törvénnyel fogják helyettesíteni.

Az ékeppen átszervezett iparkamarák közvetlen összeköttetést fognak fenntartani a nemzetgazdasági minisztérium szakmai szervezési igazgatóságával, amelyet január folyamán éppen az zal a rendeltetéssel szervezett meg a kormány, hogy az ipari, kereskedelmi és kisipari szakmai szervezetek, illetve céhek, valamint az iparkamarák tevékenységét egységes szempontok és kívánalmak szerint irányítsa és egybefogjalja.

A hatáskörükben megnövekedett iparkamarák oly munkaterületekre is kiterjesztik tevékenységüket, amely eddig el volt zárva előlük. Így a kamarák közvetlenül befolyolnak a fogyasztóipar ellátásának kérdésébe, ahogyan például a bukaresti iparkamara magára vállalta a főváros tűzifaszükségletének biztosítását és a tűzifaárak megfelelő színvonalának betartását.

Tervbevétték azt is, hogy az egyes kamarák mellett jogvédő és adóügyi tanácsadó irodákat szerveznek, amelyek az iparosok és kereskedők számára ingyenesen fognak jogvédelmet biz-

Cégünk a

CZETZ

iroda, Erdély legelső
felmérési intézete
mérészámítás nélkül je-
lenleg is a

CLUJ, STRADA
IORGA 2. SZÁM

alatt folytatja üzemet.
Készséggel nyújt felvilá-
gositást telefonon is
12-53 és 10-78. sz. alatt.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A londoni földalatti vasút két állomásán bombamerénylet történt, amelynek több többé-kevésbé súlyos áldozata van. A hatóságok most szigorúan őriztetik az összes állomásokat, mert féltek az, hogy a robbanásokat időre beállított pokolgépekkel követték el.

(LONDON.) Az arab nemzeti komité táviratilag tiltakozott a Londonban tartózkodó delegátusoknál bármilyen kötelező határozathozatal ellen.

(RANGOON.) Az alkirályi hivatal delegátusai és a sztrájkoló farmmunkások között megindult tárgyalások eddig semmi eredményre sem vezettek. Ennek következtében a szabotázsmozgalom sem szűnt meg.

(VARSO.) A lengyel sajtó a kovói balti külügyminiszteri értekezéssel kapcsolatban megjegyzi, hogy a lengyel közvélemény nagy tetszéssel nézi a balti államok semlegességi törekveit.

(VARSO.) Egy Lwow melletti községben vigyázatlanság folytán tűz támadt, amely a szelben 37 házát pusztított el a melléképületekkel együtt. Az anyagi kár óriási, de emberáldozatai nincsenek a katasztrófának.

(VARSO.) Rydz Smigly marsall tegnap Vilnában csapatszemlélet tartott.

(SANGHAI.) Általános meglepetésre Csang-Kai-Sek marsall volt miniszterelnökének a japánokkal békét kötni akaró Wang-Csing-Wheinek engedélyt adott egy hosszabb külföldi utazásra. Sőt abba is beleegyezett, hogy Wang-Csing-Whei költ ségeit a csing-kingi kormány viselje. Wang Csing-Whei állítólag kölcsöntárgyalásokat kíván kezdeni Londonban és Párisban.

(LONDON.) VI. György uralkodó magánkihallgatáson fogadta Grandi gróf olasz követet.

(BERN.) A svájci szövetségstanács tegnap végleg elvetette az amnesztia rendelet tervé a Spanyolországbaharcolt svájci önkéntesekkel szemben.

(KOPPENHÁGA.) Keresztély király könnyebb természetű influenzát kapott. Orvosai jelentése szerint aggodalomra nincsen ok.

(HELSINKI.) Félhivatalosan eddig 27 nemzet nevezett be az 1940-ben megrendezendő olimpiai játékokra.

(BERLIN.) Hitler vezér és kancellár kihallgatáson fogadta az ujonnan kinevezett lettországi követet, aki bemutatta megbízólevelét. Az aktuson jelen volt Weissaeker követéségi államtitkár is.

(BRESLAU.) Breslau város polgármestere ünepi ebédet adott Szendy Károly budapesti polgármester tiszteletére.

(BERLIN.) A Führer engedélyezte a Reichskriegertag megtartását. A birodalmi harcosok napját június 3-án tartják meg.

(MALTA.) Tegnap két angol torpedóüző összeütközött. A hajók közül az egyik erősen megsérült.

(ROMA.) Mussolini rendeletére a kereskedelmi flottát kibővítik.

(VARSO.) Egy Varsó közelében lőszer-gyárban tegnap ismeretlen okok folytán robbanás történt, amelynek 3 halálos áldozata van.

(LONDON.) Jövő héten dr. Ley birodalmi miniszter 3 napra a brit fővárosba utazik. Dr. Ley, aki a nemzetközi „munka és öröm” egyesület elnöke, résztvesz a „munka és öröm” konferencián és kihallgatáson fog megjelenni Chamberlain előtt is.

Ember küzd és bizva bizzal!

A világűrben sokmilliárd hatalmas és rejtélyes világ kering. Ott, valahol egy kicsinyke pont a mi napunk és mellette csak egy hajszálnyira, csak néhány milliárd mérföldre: egy porszem a föld és rajta az ember... Az ember az ő apró, kicsinyes cselszövéseivel, büszkeségével, haragjával, irigységével, selymes vagy rongyos köntösével, nyomorával vagy méltóságával — rohan, tipor, gázol, gyűlöl, szeret, kacag és sir. Közben nem veszi észre, hogy szervezete pusztul, kopik, míg kínzó fájdalmak nem jelentkeziknek. — Nem tud enni, nem tud aludni, szédülések, gyomorfájások, lehangoltság, álmatlanság gyötrik...

A világhírű amerikai Gastro D. gyógy szer valóságos áldás az emberiségre, mert a sematikus idegeken keresztül magát a betegség okát szünteti meg, gyomor, bél, máj, vese és epebajok eseteiben a legkínzóbb eredményeket érték el vele.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

TESTEDZÉS

Százhatvankilenc hitelesített futball-pályát tart nyilván a labdarúgó szövetség

(BUKAREST.) A román labdarúgószövetség központi bizottsága legutóbb tartott ülésén felülvizsgálta az ország összes futballpályáinak iratait és a beérkezett jelentések alapján azokat hitelesítette. Egyben kimutatta készített, amelyből megtudjuk, hogy városok szerint hány pálya van:

A listán Bukarest vezet 16 pályával, Aradnak 13, Temesvárnak 9, Ploestinek 6, Csernovicnak és Brassónak 4, Zombolyának, Câmpinának és Brailának 3 pályája van.

Két elismert pálya van a következő városokban: Szatmár, Fratelia, Nagybanja, Constanta, Câmpulung, Kolozsvár, Giurgiu, Nagyvárad, Radauti, Resica, Sepsi-szentgyörgy, Torda, Nagyszeben, Marosújvár, Bod.

Egypályások: Nagyenyed, Aninoasa, Ada Kaleh, Gyulafehérvár, Roldesti, Buzau,

Brad, Bocsa Montana, Busteni, Beszterce, Bohusi, Balázsfalva, Bazargic, Balamcea, Botosani, Călărași, Chilia Nouă, Curtea de Arges, Calan, Craiova, Caracal, Mezőaranyos, Nagykároly, Cetatea Albă, Chisinau, Kovászna, Kurtics, Comandau, Déva, Dicsőszentmárton, Freidorf, Ferdinand, Fogaras, Focsani, Galati, Gataia, Gyergyószentmiklós, Vaidahunyad, Iasi, Ismail, Ionea, Petrila, Marosludas, Lugos, Lupény, Székelyudvarhely, Puciossa, Pascani, Szászmegegyes, Mislea, Moreni, Nadrag, Oschiur, Piatra Neamt, Petresti, Petrosény, Rădăuți, Ripiceni, Peni, Szászrégen, Kisszentmiklós, Nagyszalonta, Piski, Suceava, Segesvár, Nagyszeben, Hosszúfalu, Sadagura, Máramarosziget, Szászsebes, Sillistra, Turnu Măgurele, Târgoviste, Turnu Severin, Marosvásárhely, Târgu Jiu, Tulcea, Tighina, Zernesti.

Népszerű a kerékpár Franciaországban. Párisból jelentik: Hivatalos kimutatás szerint Franciaországban 8,750.000 kerékpár volt forgalomban az elmúlt évben. Hat és félszázézerrel több, mint 1937-ben. A kerékpár hallatlan népszerűségét a biciklisport elterjedése egyre növeli.

Ülést tart a KMSC kerékpáros szakosztálya. A népszerű munkásegyesület, a KMSC kerékpáros szakosztálya február 8-án, szerdán este 8 órakor ülést tart, amelyen a szakosztály múltévi működéséről számolnak be, valamint a közeljövő versenyműsorát tárgyalják meg.

„Leéget” Budapesten a kanadai jégkorongedző. Budapestről jelentik: Eduard Trotier, a magyar jégkorongozók kanadai edzője tegnap váratlanul felbontotta szerződését és elutazott a magyar fővárosból. A kanadai edző meglepetésszerű távozását súlyos bukása idézte fel. Kiderült, hogy Trotier egészen gyenge képességű játékos és a jégkoronghoz is nagy kevés köze van. Ezt a magyar korongozók hamar észrevették és eltekintettek a megállapításaitól. A kanadai fiú ekkor azzal mentette magát, hogy lábtörése miatt még nem tudott formába jönni. Minthogy formájavulása késett s a korongozókat nem tudta oktatni, jobbnak látta bucsut mondani Budapestnek.

Hatalmas érdeklődés kíséri Erdély és Bukovina ökölvívóinak összecsapását. Marosvásárhelyről jelentik: A zsidó Kulturházban vasárnap eldöntésre kerülő Erdély-Bukovina ökölvívómérkőzés iránt példátlan érdeklődés nyilvánul meg a székesfővárosban. A vasárnap este lebonyolításra kerülő mérkőzés jegyeit már elővételben elkaptokták, úgyhogy az ökölvívók nagy összecsapásának előreláthatólag nemcsak sportbeli, hanem kellő anyagi sikere is lesz. A bukovinai ökölvívókat igen jó hírnév előzi meg, mindazonáltal remélhető, hogy a nagyszerűen felkészült erdélyiek legalább öt-hat súlycsoportban győznek s a maguk javára javarészt a döntőbejutást az országos bajnoki cím elnyeréséért. Az erdélyi ökölvívókat, akiket olyan mesterek készítettek elő, mint Gyémánt és Andrassy, joggal megilletetheti az országos bajnokság is.

JÉGORONGVILÁGBAJNOKOK. Az eddigi jégkorongvilágbajnokságok győztesei: 1924 Chamonix: Kanada, 1928. Str. Moritz: Kanada, 1930. Chamonix: Kanada, 1931 Krynica: Kanada, 1932 Lake Placid: Kanada, 1933 Prága: USA, 1934 Milánó: Kanada, 1935 Davos: Kanada, 1936: Garmisch: Anglia, 1937 London: Kanada, 1938 Prága: USA.

Magyar rekordot futott Davoshan Hildvéghy az 1500 méteres gyorskorcsolyázó nemzetközi versenyen. A magyar gyorskorcsolyázó, aki az előkelő nemzetközi társaságban bár nyolcadik lett, 2 p 19.8 mp-es kitűnő eredményével megdöntötte az eddig fennálló csúcsteljesítményt.

A Haghibor sportegyesület lapunk utján is értesíti összes tagjait, hogy az egyesület irodáját Str. Iuliu Maniu 2. II. emelet alá helyezte, ahol a titkárság mindennap — szombat és vasárnap kivételével — délelőtt 10—1-ig és délután 4—8-ig tart hivatalos órákat. A titkárság telefon száma: 20-94.

A KAC felhívása játékosaihoz. A KAC futballszakosztályának vezetősége lapunk utján kéri fel a következő ifjúsági és első csapatbeli játékosait, hogy a vasárnap délután 1, illetve 3 órakor a Victoria ellen tartandó szezonnyitói barátságos mérkőzésen pontosan jelenjenek meg. Ifjúsági csapat: Xántusz, Farkas, Balog, Nagy, Persa, Baga, Jobb, Tóth, Weinbach, Bacsó, Simon, Tóth, Farkas, Coldea. Első csapat: Bereczky, Morar, Horváth, Papp, Pálffy, Ferenc, Szabó, Siklódi, Harach, Szaniszló, Bakos, Rámai, Orosz, Tunyoghi, Wass, Csiki, Szilágyi, Székely.

Seke - sport

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári kelet országos bajnoki döntőinek eddigi eredményei a következők: Csapatbajnokság: Uranus Torda 2337 pont, TTT Torda 2243 p., UEC 2056 p., Echo 1957 p., UEC 1935 p., Amateur 1891 p., UAC 1888 p., Remény I. 1867 p., Remény II. 1856 p., Ardealul 1544 pont.

Egyéni verseny: Pop Vasile Uranus Torda 414 pont, Bartók Károly TTT Torda 405 p., Somkerek Gábor TTT 396 p., Nemes Dénes Uranus 398 p., Székely Ödön

Uranus 378 p., Máthé József Uranus 377 p., Mandik Antal TTT 375 p., Moldvai Simon Uranus 375 p., Kovács Béla UEC 365 p., Székely Dezső TTT 363 p., Szigethy János TTT 362 p., Napeu Avram UEC 357 p., Bartók Lajos UAC 340 p., Popse Simon UAC 331 p., Székely András TTT 327 p., Aszalos I. UEC 325 p., Lázár Kálmán Echo 330 pont.

Az Amateur TT új vezetősége a következő: Elnök dr. Welser Lajos, titkár Strausz Lajos, pénztáros Balogh Béla, csapatkapitány Bartók Kálmán, ellenőrök Árkosi Béla és Nagy Zoltán.

Az Olimpia TT új tisztikara: Elnök Mátyás Gyula, alelnök Ádám Lajos, pénztáros András Sándor, titkár Árkosi Lőrinc, csapatkapitány Raffai István, ellenőrök Marosán György és Ilyés Sándor.

Sársaság

0 Szentáldós mulatságnak ígérkezik az Arvaleánynevelő Otthon február 18-iki álmegos bálja, melyre a rendezőség máris lázasan készül. A nagyszerű felvonulásban, amelynek figuráit a legelőkelőbb iskolai mozdultművésznő tanítja be, nyolc van pár szebbnél-szebb jelmez vesz részt. Hogy valami újdonságot is hozzon az idei évad szórakozó közönségének, nem maradt, hanem hét élő völgyényt fog kisorolni. Ugy az áldozatra, mint a pályázatra jelentkezők idevonatkozó kérvényeiket még e hét folyamán juttassák el a rendezőséghez.

0 Emlénesor — Ady emlékünnepe az Építőmunkás Otthonban. Vasárnap, február 5-én délelőtt fél 11 órakor az Építőmunkás Otthon nagyteremben az Atheneum munkás kulturszervezet Ady — Eminescu emlékünnepeket rendez. Ady Endre 20 éves halála évfordulója alkalmából, amely színe egy napra esik a legnagyobb román költő, a román irodalmi nyelv megteremtőjének születési napjával. Eminescu — Ady ünnepe keretében a román és magyar színház kiváló művészei Eminescu és Ady verseket fognak szavalni. A munkáslárdák énekszámai, a munkás szavalókórus, a román és magyar előadók fogják emelni az ünnepély színvonalát.

0 A skót egyháznál Str. Regál 21. szám alatt vasárnap délelőtt 11 óra 15 perckor angolnyelvű istentiszteletet tart. Rev. Th. J. Coulter.

0 Teasztély. A ruházati, textil és bőrpipari munkások szakszervezete február 5-én este 6 órai kezdettel táncos teasztélyt rendez a Str. Miron Cristea 7. szám alatti ott honának disztermében.

Rádió

VASÁRNAP, FEBRUÁR 5.

Bucuresti: 7.30: Ritmikus torna, rádióhír adó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 10 Istentisztelet, egyházi felolvasás és egyházi zene. 20 A nemzet órája. 20.15 Gramofonlemez 20.50 Mihalcsell művész hangversenye. 21.15 Operett előadás közvetítése. 23 Hírek. Felolvasás. 23.40: Vendéglői zene. Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Közlemények.

Budapest I. 9 Lemezek. 10 Hírek. 11—11.55 Ref. istentisztelet. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd. 13.30 Hangverseny. 14.05 Egészségügyi Kalendárium. 15 Hang lemezek. 16. Gazdáknap. 16.45 Előadás 17.30 Irányítató-e az időjárás. Előadás. 18.10 Zenekar. 19 „Farsangi szemle az asztali örömek felett”. Felolvasás. 19.30 Magyar nóták. 20.30 Sport. 20.40 „Gyurkovics lányok”. 22.40 Hírek. 23 Jazz hármás. 23.45 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

A romániai magyar Szövetkezeti Központ csatlakozott a Nemzeti Ujjászületés Frontjához

(BUCURESTI.) Az erdélyi magyar Szövetkezeti Központ a következő táviratot küldötte a Nemzeti Ujjászületés Frontja főtájkarságához:

„A vezetésünk alatt álló 791 magyar szövetkezet és az azokban tevékeny résztvevő 160.000 magyar családnévben bejelentjük csatlakozásunkat a Nemzeti Ujjászületés Frontjához, hogy megvédjük a kisgaziszeneciák és az állam nagy érdekeit egyben kérjük Önöket, hogy a lehetőség szerint teljesítsék mindazokat a jogos kívánságokat, amelyek súlyos akadályokat hárítanak el a szövetkezeti fejlődés útjából.”

A táviratot gróf Beldi Kálmán, gr. Bethlen László, gr. Haller István és Tövisi Géza írták alá.

Felemelte a polgármester a hus- és az éttermi menüárakat

Kilónként 2 lejjel drágult a hus-, a menü 5 lejjel

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Bornemisa Sebastian polgármester az árvizsgáló bizottság jelentése alapján tegnap hozta meg döntését a közszükségleti cikkek maximális ára ügyében. A polgármester nem látta indokoltnak a liszt kereskedőknek, valamint a pékeknek a liszt és kenyér árának felemelésére irányuló kérését és azt elutasította. A mészárosok kérését viszont magáévá tette a polgármester és a hus árát minden fajtnál két lejjel felemelte. Haszonlóképpen indokoltak látták a vendéglősök kérését a menü árának felemelésére és ennek alapján az éttermi menü ára öt lejjel emelkedett.

A polgármester döntése folytán hétfőtől kezdve a következő maximális árak lépnek életbe:

I. osztályu marhahus 24—26 lej, II.

osztályu marhahus 20—22, szópóborju 35—39, növendékmarha 28—30, borjukaraj 33, sertésus 34, sertéskaraj 40, szalonna 38, háj 39, olvasztott háj 42, bivalyhus 20, növendékibivaly 24, szópóibivaly 26, juhhus 22—24 lej. A bárányhus ára szabadkereskedelem tárgya.

Nullás liszt 10.50 lej, 4-es 10 lej, 5-ös 9.50, 6-os 9 lej. Fehér kenyér 9.50 lej, félbarna 9 lej, barna 8 lej kilónként.

Menüárak I. o. éttermekben 30 lej, II. osztályu éttermekben 25 lej, III. osztályu éttermekben 20 lej.

A petróleum kicsinybeni ára 4.55 lej, literenként 4 lej. A só ára kicsinyben 3.40 lej.

A tűzifa árát egyelőre a további intézkedésig feloldotta a megkötöttség alól a polgármester.

A legionista monstre-nör szentáclóla:

Nem Atofanie Gheorghe és társai követték el a merényletet Stefanescu Goanga rektor ellen, hanem másik két diák, Pop Ioan és Lascaianu Aurel

csak a főtárgyaláson hozták nyilvánosságra a két merengő nevét - 59 vádlott és 62 tanu szerepel a nagyszabású bűnperben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) 1939. február 3-án, péntek délután 4 óra. Az esküdt-szék zsúfolásig megtelt tárgyalótermé-nek ajtaja megnyílik, a teremben álló csendőrök fegyverükhöz kapnak és tisztelegnek. A közönség feláll, öt ma-gasrangú katonatiszt — az élen Negu-lescu ezredes, katonai törvényszéki el-nökökkel — bevonul és elfoglalja helyét. A teremben minden zsongás elül. Az újságírók előtt tiszta napirapok fek-szenek, ceruza reszket idegesen a ke-zekben, az egész nadsort megtöltő ü-védek a törvénykönyvekben lapoznak. Negulescu elnök megszólal:

— Vezessék elő a vádlottakat!
Megkezdődött az utolsó évek legna-gyobb szenzációteltő bűnperének, po-litikai bűntényének, Stefanescu Goan-ga rektor ellen elkövetett merénylet tár-gyalása.

A katonai bűnügyi tanács össze-tétele

Már a kora délutáni órákban csend-őrök szállották meg a törvényszék épü-letét és minden lépésnél kéri az iga-zoló iratokat. A terem szorongásig meg-telt. Sok a női hallgató. A védelem na-d sorában a következő ügyvédek ülnek: dr. Guțiu Pavelescu, dr. Rebreanu Trai-an, dr. Negoitescu Ioan, dr. Munteanu Ioan, Ilarie Popescu ügyvéd-kapitán, dr. Marius Ciugudeanu, dr. Valer Mol-dovan. A katonai törvényszék u-neve-zett bűnügyi tanácsának összeállítás-a a következő: Elnök Negulescu Dumitru ezredes, tanácsstagok Galgotti alezre-des, Stefan Tiberiu őrnagy, Vasile Cam-pian és Anton Iorga őrnagyok.

Ötvenhét vádlott

A tárgyalás elején az elnök fi-gye-lmezeti az ügyvédek, hogy higgadtan viselkedjenek a bírósággal szemben, utána pedig a vádlottak névsorát olvas-sák fel, akik a következők:

1. Simu Horea Bucuresti, diák, a merénylők országos szervezetének fő-nöke. 2. Veres Laurentiu diák, az erdélyi merénylők legionáriusok főnöke. 3. D. Iov diák, szörénymegyei Glimboac-a községből, eltűnt. 4. Simeria Nicolae diák ugyanazon községből. 5. Boje Ste-fan kolozsvári mezőgazdasági akadé-miai hallgató, a máramarosi Szarvas-szó községből. 6. Gheorghe Atofanei orvostanhallgató, a muscelmegei Go-denii községből. 8. Dudur Dionisie or-vostanhallgató, az amerikai Ohioi-ból származik. 9. Utá Dumitru orvostan-hallgató, a romanatmegei Caracal vá-rosból. 10. Dumitrescu Ioan orvostan-hallgató, a prahovamegei Moreni köz-ségből. 11. Morea Ioan, a kolozsvári vá-rosháza tisztviselője, a kolozsmegyei Tăuti községből. 12. Cornea Ioan CFR csoportvezető, a szatmármegyei Stelni-ca községből. 13. Opatchi Alexandru CFR mozdonyvezető, a hotinmegyei Dropel községből. 14. Scipotă Damaschin CFR csoportvezető, a kisküküllő-megyei Redis községből. 15. Dendea Va-sile CFR tisztviselő, az oltmegyei Dra-ganesti községből. 16. Oltean Vasile CFR szerelő, a somesmegyei Retteg köz-ségből. 17. Potra Traian magántisztviselő, a kolozsmegyei Bologa községből. 18. Ursati Alexe autobus-ellenőr, az ismailmegyei Noua Sulitza községből. 19. Mesariosiu Alexandru szolga, Tordá-ról. 20. Costin Ioan uccaseprő, kolozs-vári származású. 21. Pălăcian Iosif ci-vész, a kolozsmegyei Bács községből. 22. Costa Ioan orvostanhallgató, a bi-harmegyei Cociuba községből. 23. Bra-soveanu Nicolae, a prahovamegei Cor-nurule községből. 25. Andrei Vasile or-vostanhallgató, a tulceamegei Sulina községből. 26. Blajean Vasile mezőgaz-dasági akadémiai hallgató, a szamos-

megyei Poiana-Blenchi községből. 27. Dobrescu Constantin orvostanhallgató, a teleormanmegyei Draian községből. 28. Ionitiu Pompiliu orvostanhallgató, buzăiui származású. 29. Flueraș Romul alias Sipos, diák, a szilágymegyei Cu-riteu községből. 30. Anghelescu Grigore orvostanhallgató, bacăui származású. 31. Cristea Octavian orvostanhallgató, az aradmegyei Luncușoara községből. 32. Gheorghe Vornicu orvostanhallgató, kolozsvári származású. 33. Garbu Va-sile CFR mozdonyvezető, a kolozsmegyei Donca községből. 34. Dreve Petre földműves, monostori származású. 35. Trif Alexandru magántisztviselő, a kolozsmegyei Finis községből. 36. Pop Gavril szolga, monostori származású. 37. Dr. Russu Ioan, a kolozsvári pénz-ügyigazgatóság tisztviselője, a kolozs-megyei Szamosfalva községből. 38. Trif Ioan kereskedő, a kolozsmegyei Finis községből. 39. Iungu Augustin tanító, a kolozsmegyei Hodig községből. 40. Pop Nicolae CFR mozdonyvezető, a fogaras-megyei Horezu községből. 41. Maniu Aurel vasuti szerelő, a kolozsmegyei Mănăstirea községből. 42. Ciorta Gavril vasuti szerelő, a tordamegyei Micești községből. 43. Cicio Pop Nicolae vasuti szerelő, a kolozsmegyei Borsa község-ből. 44. Ratiu Filimon vasuti távírdász, a kolozsmegyei Mezőszilvás községből.

A vádiratot Campianu Emil őrnagy, katonai vizsgálóbíró készítette el, he-tekig tartó nyomozás után, mindenre kiterjedő gondossággal. A benne foglalt adatok szerint a múlt év október havá-nak közepén a feloszlott „Mindent a hazáért” név alatt működő egykori politikai párt vezetői titkos szervezkedé-sbe fogtak. Ennek célja a külföld-ről emigrált zsidóság beözlésének megakadályozása, Codreanu Zelea Corneliu perének revíziója, valamint az inter-nált vassárdisták szabadonbocsátásá-nak elérése volt. Mindezt erőszakos ténykedések sorozatával akarták elér-ni, ami általános nyugtalanság és izga-lomkeltés mellett egyben a kormány te-kintélyét is aláasta volna. Ezzel a jelen legi társadalmi rend megdöntését és légionárius állam erőszakos létrehí-vását célozták.

Eszméik megvalósítására számos tit-kos ülést tartottak, ismételtén röpcédu-lákkal árasztották el a várost, majd pe-tárdákat és bombákat dobtak az egyestak a revolverek beszerzéséről.

A rektor elleni merénylet

Az utasítást dr. Iov hozta Kolozsvá-ra, majd Atofanie Gheorghe itteni ter-rorfőnökkel közölve azt, Veres Lau-rentiu lakásán döntött a szükséges in-tézkedésekről. Tíz nappal utóbb Veres Simeris Nicolae útján, Boje Stefan hi-vatta magához, akit a rektor elleni me-rénylet előkészületeivel bíztak meg.

Mint ismeretes, a merénylet novem-ber 28-án délután 5 órakor az Avram Iancu és Chorchos uccák kereszteződé-sénél követték el, ahol a rektor napon-ta áthaladt.

A rektor négy, Gruia három golyó-érte. Gruia a helyszínen kiszemelt. Tettük elkövetése után a Chorchos uc-cából a Gorun ucca keresztezésénél sza-ladtak, innen egyik merénylő az I. G. Duca uccába, majd a Select mozgó mel-lett, a Bratianu uccába tért, közben egyik személtárába dobta revolverét.

A gyilkosság után moziába ment az egyik merénylő.

Ez a merénylő később a Royal mo-ziban még a „Száz férfi, egy kislány” című filmet is végignézte. A másik me-

45. Moise Solovăstru vasuti távírdász, a kolozsmegyei Săncrai községből. 46. Dr. Stoicovici Eugen vegyész, a hu-nyadmegyei Bejan községből. 47. Neată Spiridon Kolozsvár. 49. Dr. Boca Ro-mulus ügyvéd, Kolozsvár. 50. Boeriu Iuliu Kolozsvár. 51. Comjic Stefan, Nagyvárád. 52. Cement Gheorghe, Ko-lozsvár. 53. Triponit Gheorghe, Kolozs-vár. 54. Biju Gheorghe, Kolozsvár. 55. Dicu Petre diák, Kolozsvár. 65. Totis Teodor mezőgazda, kolozsmegyei Fildul de Sus községből. 57. Tomus Mihaila teológiai hallgató, a kolozsmegyei Ban-gatul Mic községből.

Akolozsvári terroristacsoport főnöke: Atofanie, bajuszos, kopaszranyirt. Gruia detektiv gyilkosa Lascaianu Gheorghe, sápadt, Utá Dumitru vézna, ijedsze-mű fiatalember, nyakát pirosas sál ta-karja. Gazdája, Mesariosiu Alexandru, kinél elfogták, szürke egyenruhában szorong a kályha mellett. A vádlottak legnagyobb része fiatal, 17—19 éves, nem is fiatalember, hanem siheder.

A tanács két tagja, akik ezuttal sze-repelnek először, leteszik az esküt. Bo-zoiu Alexandru jegyző felolvassa a ta-nuk névsorát és megállapítja, hogy a vád 30 tanuja közül jelen van 20, hiány-zik tíz, a védelem 32 tanuja közül jelen van 22, hiányzik 8.

Ezután olvassa fel a vádiratot.

Mit tartalmaz a vádirat?

közülemekre. Emellett politikai gyil-kosságokat is készítettek elő különböző személyiségek ellen, hogy az orszá-gve-zetőket ezzel megfélemlítsék.

A mozgalmat tulajdonképpen feje Horea Simu bukaresti egyetemi hall-gató, az országos szervezet főnöke volt. Az erdélyi szervezetek részére ezt a tisztséget Veres Laurentiu, szintén egy-temi hallgató töltötte be. A kolozsvári terrorista csoport pedig Atofanei Gheor-ghe muscelmegei orvostanhallgató ve-zetése alatt állott.

Politikai gyilkosságban való bűntársi minőségben Andritoiu Gheorghe, az Ins-titut Roman diákja, Boje Stefan ko-lozsvári mezőgazdasági akadémiai hall-gató (a diákmozgalmak feje), valamint Simeris Nicolae, Duduț Dionisie egyete-mi hallgatók és dr. Iov bukaresti orvos kerültek a vádlottak padjára, akik fu-társzolgálatot teljesítettek a központi rendeletek továbbítására és gondoskod-ásról a revolverek beszerzéséről.

rénylő a revolvert a Goru ucca 13. sz. ház előtt hajította el, ezután a Sincal ucca felé rohant, ahol sikerült egerutat nyernie.

A többi terrorcselekmények

A következő ügyiratszámok a közve-szedelmet okozó merényletek végrehaj-tói: Opatchi Alexandru, Gorne Ion, Ato-fanie Gheorghe, Uta Dumitru, Dumit-rescu Ioan, Beju Gheorghe, Mora Ioan és Nasta Spiridion ellen irányul, akik múlt év november 5-ről 6-ra virradó éjjel a Gázgyár, a Distribuția benzin-lerakat és a Hója erdőben levő villa-mosvezeték főszlopa ellen petárdák, illetve pokolgépes merényletet kísérel-tek meg. A három csoportban elköve-tett támadás azonban lényeges ered-mény nélkül maradt. Később november 27-én, a Regal-kávéházra, előzőleg pe-dig a Fellegvári-ut zsidó diáktöbbségre is dobtak petárdákat.

E merényletekben való bűnrészesség miatt Atofanie Gheorghe, Potra Traian és Schiopota Damaschin CFR-istát vá-dolják, akik a robbantásokra szükséges

anyag beszerzéséről gondoskodtak.

Vád alá helyezték továbbá a bánffy-hunyadiés patai merényletek előkészí-tőit, a röpcédulaosztogatókat, az egye-tem orvoskarán történt zászlóbotrány tetteseit és a tiltott gyűlések résztve-vőit, valamint azokat, akik az igazság-szolgálatás által üldözött vádlottakat rejtgettek.

A vádirat hatalmas szenzációja, hogy a Stefanescu Goanga egyetemi rektor és Gruia Enache detektiv ellen elköve-tett revolveres merénylettel Pop Ioan és Lascaianu Aurel egyetemi hall-gatókat vádolja, akik szintén letartóztá-tásban vannak. Ennek a két diáknak a neve eddig egyáltalában nem szere-pelt a nagyszabású bűnygyben és csak a vádirat felolvasásakor derült ki, hogy tulajdonképpen ez a két főiskolai hallgató a gyilkos merénylet fő-tettese.

A vádirat felolvasása egy és félóra-ig tart. Politikai gyilkossággal, politikai gyilkossági kísérlettel, politikai gyil-kosságra való felbujtással, a bűnösök rejtgetésével, közveszély felidézése-vel, a nemzeti jelvények megsértése-vel és az erre való felbujtással, tiltott politikai propagandával és tiltott röp-iratok terjesztésével vádolja a felsorolt vádlottakat.

Pergatlo kifogások

A terjedelmes vádirat felolvasása után, amely öt iratcsomót és ügyet kapcsol össze, Blebea Alexandru őrnagy-ügyész a meg nem jelent tanuk megbüntetését és elővezetését kéri, ami hez csatlakoznak a védők is.

Rebreanu Traian védő a törvényszék illetékessége ellen emel kifogást.

— A tanács ugynevezett bűnügyi ta-nács — mondja — és ezzel szemben vétségek ügyében is, mint például a nemzeti jelvények megsértése, akar határozni. Kéri, hogy válasszák külön a vétségeket és a politikai gyilkossá-got, amely főbűnjáró bűn.

Blebea ügyész tiltakozik ez ellen és azzal érvel, hogy bár a bűntény és vé-tések teljesen különállóknak látsza-nak, azokat közös gondolat és szervez-kedés fűtötte, amelynek célja az állam-rend felforgatása lett volna. Kéri a bi-róságot, hogy mondja ki illetékességét.

ELUTASITJÁK A PERGATLO KIFOGÁSOKAT

A szünetben a közönség érdeklődése a két politikai gyilkossággal, illetve gyilkossági kísérlettel vádolt diák Pop Ioan és Lascaianu Aurel egyetemi hall-gatók felé fordul. Csak a tárgyalás fo-lyamán derül ki, hogy a rektor és a Gruia elleni merényletet nem Atofanie Gheorghe és társai követték el, hanem Pop Ioan és Lascaianu Aurel. A rendő-rség az utolsó pillanatig nem közölte a nyilvánossággal az igazi merénylők ne-vét, hogy bűntársaik ne szerezhessenek tudomást letartóztatásukról és teljes biztonságban érezzék magukat.

Este fél nyolc órakor újra bevonul a katonai törvényszék és bejelenti, hogy kimondotta illetéktelenségét a kisebb vétségek ügyében és erre való tekintet-tel elrendelte a tanuk kihallgatását.

VISSZAVONJA TERHELO VAL-LOMASAT AZ ELSŐ VÁDLOTT

Az első vádlott Boja Stefan főiskolai hallgató. A vizsgálóbíró előtt azt val-lotta, hogy tudomása volt, hogy talál-kozás történt a bukaresti központ ki-küldöttje, dr. Iov és a helyi szervezet vezetője, Veres Laurentiu között. A tár-gyaláson meglepetésszerűen visszavon-já terhelő vallomását és kijelenti, hogy nem tud az állítólagos találkozásról. Az elnök kérdésére nem hajlandó meg-mondani, mi késztette a terhelő vallo-más megételére, de hajlandó arról zárt tárgyaláson beszélni.

Az elnök ekkor elrendeli a terem ki-ürítését s zárt tárgyaláson folytatja a tanu kihallgatását.

A késő esti órákban kezdi meg a ka-tonai törvényszék a merényletek érte-lmi előkészítőjének, Atofanie Gheorghe diáknak kihallgatását. A vádlott cini-kusan hallgatja az elnök kérdéseit, vall, de vallomásának minden egyes ki-tétele vádlott társai ellen fordul.

A gyilkossággal vádolt diák kihall-gatására kerül ezután sor. Az elnök zárt tárgyalást rendelt el, amely csak az éjjeli órákban ért véget.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelleg és címléki hirdetések kezelése díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portóztott jellegű leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig.

ADÁS-VÉTEL

MODERN, mély gyermekkosci eladó. Str. Berthelot 15. em. jobbra. (1237)

KUT mosott patakkövel eladó. F. Cioran, Str. Preotul Opris 9. (1273)

KISEBB házat vennék központhoz közel 200 ezer lejig. Címeket: „Ügynök ki-zárva” jellegére a kiadóba. (1278)

FIGYELEM! Egy hold hely a Feleacu-lui-uton, egy szobával, kut, három állatra istállóval és gyümölcsös ötványval, szép helyen, 160.000 lejért eladó. Kertészetre is alkalmas. Érdeklődni az Opera portásánál. (1276)

FÜSZERÜZLET két szoba, konyhas lakással átadó. Cal. Victoriei 92. (1280)

EGY ezüstözött piston eladó. Str. Muncitorilor 75. (1281)

NADASTERE hegyben gyümölcsös eladó. Értekezni: Cal. Traian 66. (1284)

RÁDIO 2 plusz 1 lámpás, egybeépített hálózati eladó. Str. Cicio Pop 147. (1289)

ELADÓ Str. Brâncoveanu 4. sz. 1000 nm. házhoz. Értekezni Str. Dacia 3. II. 3. ajtó 3-5 óra között. (1292)

BEVEZETETT faraktár elköltözés miatt átadó. Eladó egy új taliga, egy 1000 kg.-ig mérő tizedes mérleg, 500 darab cserép. Cim a kiadóban. (1301)

EGY egyszerű nyereg olcsón eladó. Str. Berde 2. ajtó 8. (1326)

OLCSÓ kis házatelek belvároshoz közel 2 szoba, 1 istálló 125 ezer. Str. Minerilor 16. Ért.: Str. Pata 178. Pávay (1325)

MINDENFÉLE butorok nagy választékban olcsón eladók. Bizományt beraktározást vállalkoz. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. (1324)

SZOBÁ, konyha, modern butor berendezéssel, szőnyeg, függöny, edények, stb. olcsón, sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (1323)

STEFAN Petru nagykereskedő üzletébe megérkeztek a friss vetemény és virágmagvak. Árjegyzéket bérmentve küldünk. P. M. Viteazul 26. (1322)

ELADÓ jókarban levő vízmelegítő gáz-zal. Megtekinthető: Isáky fodrász, Str. Masaryk 1. (1320)

ELADÓ P. M. Viteazul mellett nagy bérház, évi bérjövödelme 260 ezer lej, 1300 nm. telekterület 20 m. ucca fronttal, ára 2.200.000 lej. P. Unirii mellett kétemeletes bérház, évi bérjövödelme 550 ezer lej, ára 5.500.000 lej. Str. Negruzi 4 szobás komfortos lakással 750 ezer lej. Ezenkívül családi, villa, kisebb és nagyobb bérházak már 100 ezer-től 4 millióig, telekparcellák 60.000-tól 400 ezerig nagy választékban. Értekezni: Elías, Str. Baritiu 20. (1319)

ELADÓ egy előfűtő villanyfűtőgép és más főfűtőszelvények felszerelések, minden elfogadható áron. Cim a kiadóban. (1318)

ELADÓ rádió, hangszóró és fülhallgató, szalagarnitúra, paplanok, kézi vaskassza, biliárdgolyók, szmoking, ágy éjjeliszekrény. Str. Avram Iancu 24. vaskapu, szuterin. (1310)

ELADÓ két jókarban levő ágy, két éjjelikeszék. Cal. Reg. Carol 121-a. (1339)

ELADÓ modern mély gyermekkosci és egy nagyon szép telek a Fântânele. Str. Gelu 34. (1320)

RÁDIO eladó 2500 lejért és kétajtós ruhaszekrény. Cal. Reg. Carol 60. jobbra 1. (1336)

UJ dióbédő minden elfogadható áron eladó. Str. Cernauti 8. (1938)

PIANINÓ alig használt eladó. Megtekinthető 10 órától 4-ig. P. M. Viteazul 23. em. 1. ajtó. (1317)

ELADÓ ingatlan Str. Lungă 149. sz. alatt, egyben, vagy parcellázva. Érd.: Bellu ügyvédi irodában, P. M. Viteazul 40 (1316)

TEHERAUTÓ majdnem új olcsón eladó. Maxim, Cal. Victoriei 118. (1315)

A város egyik legfogalmasabb trafikja átadó, Cim a kiadóban. (T1870)

VILLAMOS és rádióüzlet, jól felszerelt műhellyel és nagy vevőkörrel átadó. Cim a kiadóban. (T1867)

EGY hegedű olcsón eladó. Fellmann, Str. Paris 12. (N1895)

WERTHEIMKASSZA, négyes A. Muresan elején szép telek háromszobás lakással jutányosan eladók. Ért.: A. Muresan 16. 2-4-ig. (N1894)

Paradies kisasszony

Az Erdélyi Helikon és a színház közös állandó drámapályázatán tűnt fel Salamon László és Korniss Ottó rendkívül érdekes színműve, a Paradies kisasszony. A bírálók ítélete szerint a darab jelentős értéke a gyors ütemben kibontakozó erdélyi mágyar színművészetnek. A darab témája rendkívül érdekes. Középpontjában Mesmernek, a magnétizmus világhírű felfedezőjének misztikus alakja áll, akiről most egymásután jelennek meg a hatalmas példányzámú regények. A nagy orvos mellett Paradies kisasszonynak, az ugyancsak híres vak zongoraművésznőnek vonzó

alakja áll, akit tudvalevőleg Mesmer gyógyított meg. A maradiság és a haladó tudományos szellem összeütközését egy tragikus szerelem is aláfesti az izgalmas darabban, amelyet Gróf László rendez. A címszerepet Fényes Alice alakítja, Mesmer doktort pedig Gróf László. Mellettük a teljes együttes felvonul jobbnál-jobb szerepekben, köztük Erényi Böske, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Csóka József, Réthelyi Ödön, Lantos Béla's mások. A Paradies kisasszony egy előre két egymásutáni estére van ki-tűzve.

KÜLÖNFÉLÉK

SZABÁSZAT tanítás Gelth Edit volt ipariskolai tanárnőnél, Str. Regalá 38. (N1912)

URIEMBER gondozását vállalom. Jó diétásan főzök, olajjal is. „Özveg” jellegére. (1199)

EZ évben az utolsó szabászati kurzus kezdődik a Löwy szalonban. Str. Bob 13. (N1884)

ELETKÉPES és jól jövedelmező ipari, vagy kereskedelmi vállalatba 3-400 ezer lej tőkével betársulnék. Ajánlatokat: „Biztos alap” jellegére a kiadóba kérek. (1293)

CSINOSAN butorozott, különbejáratu szoba kiadó. Ugyanott olcsón házikoszt kapható kihordásra. Cal. Regele Ferdinand 12., földszint II. ajtó. (1295)

10.000 LEJ kaucióval román, német, magyarul beszélő érettségizett keresztény fiatalember bármilyen állást elfoglal. Cim a kiadóban. (1303)

RENTABILIS vállalatához tőkével rendelkező társakat keresünk. „Biztos jövő” jellegére a kiadóba. (1307)

VOLT Nádas vendéglőt ujonnan megnyitottam, faj borokkal, hideg ételek, olcsó árakkal. Szíves pártfogást kér a tulajdonos Tarba. (1341)

KÜLFÖLDI módszerrel személyesen kezelek, rántalanítok, szeplő és más archibákat rendbe hozok. Otthoni hormonos és vitamínos kezeléseket előírok és adagolok. Nappali és estélyi saját készítményű emailot és krémek állandóan kaphatók. Rendelek délelőtt 10-fél 1-ig, délután 3-7-ig. Koncz Nusi, Saguna 10. Telefon: 1840. (T1868)

UJ módszerrel szabni tanítok. Str. Reg. Maria 6. Bálint. (N1909)

KIADÓ LAKÁS

SZOBÁ, konyha vízvezetékekkel 600 lejért kiadó. Str. Horea 6. (1275)

HÁROM komfortos szoba mellékhelyiségekkel, kerttel külön telken kiadó. Ugyanott egy ebédő eladó. Értekezni: Str. Rudeanu 32. (1286)

KIADÓ májusra elsőemeleten 3 vagy 4 szobás komfortos hollos lakás, irodának, vagy orvosi rendelőnek is megfelelő. Piața Mihai Viteazul 39., háztulajdonosnál. (1287)

KIADÓ világos helyiség kapualatti bejárattal, irodának, szalonnak, raktárnak. Str. Regina Maria 4., parfümeria. (1291)

EGY jó istálló kiadó. Str. Nouă 19. sz. (1297)

2 SZOBÁS komfortos udvari lakás májusra kiadó. Str. Avram Iancu 16. (1299)

KÜLÖN telken 4 szobás, konyhas, komfortos lakás kiadó. Str. Uzina Electrica 9. (1298)

KIADÓ március 1-ére féregmentes 2x1 szoba, konyha és 1 szoba nyárikonyhával, új sarkokházban. Str. Cicio Pop 102. (1306)

KERTES villában különbejáratu szoba butorral vagy anélkül kiadó. Cal. Moșilor 115. szám. (1308)

GARZONLAKÁS 1 szoba, fürdőszoba, teakonyha, előszoba, március 1-ére kiadó. Megtekinthető reggel 8-10-ig. Str. Piet-roasă 5. Etaj 1. (1274)

BELVÁROSBAN, főúton 1 szép nagy parkettes szoba mosdókagylóval szalon-nak, vagy irodának kiadó. Bővebbet: Dro-garia Anyal, Leitersdorfer, Cal. Reg. Ferdinand 18. Tel.: 11-86. (1329)

ELEGÁNSAN berendezett, különbejáratu butorozott szoba, fürdőszoba használat-tal azonnal kiadó. Értekezni: Str. O. Goga 7. II. em. 11. d. e. 10-11 között, vagy ház mesternél. (1340)

FÜSZERÜZLET berendezéssel, engedéllyel lakással, Str. Dobrogei 28. Bulgá-ria telepen kiadó. (1342)

EGY magányos telken ház, kerttel kiadó. Érdeklődni a Soltész cukrászdában, Cal. Reg. Ferdinand 69. (1343)

EGY jólbevezetett kenyérpékség kiadó. Ugyancsak ide jó péket keresek önálló munkára. Cim a kiadóban. (1334)

NAPOS, kertés szoba, előszoba, konyha, vízvezeték. angol klozett márc. 1-re kiadó Str. Popa Fărcas 7. (T1871)

KIADÓ szoba, konyha speiz. Értekez-ni Str. Horea 27. (1304)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Rosenfeld, Cal. Reg. Ferdinand 2. (N1903)

NAPOS, száraz szoba, konyha, speiz kiadó. Cal. Reg. Carol 119-c. (1314)

UCCAI 2 szoba, konyha napos oldalon március 1-re kiadó. Str. Gelu 34. (N1899)

EGY szoba azonnal kiadó. Uzinele Electrica 13. Sporttelep mellett. (N1914)

ÜZLETHELYISÉG kiadó, jelenleg bor-bélyüzlet. Vlahuța 2. (N1906)

LAKÁST KERES

FÉREGMENTES egészséges 1 szobát ke-res fiatal pár. Ajánlatot „Vágóhid közelé-ben” jellegére a kiadóba. (1279)

TISZTVISELŐNŐ ajánlkozik lakótárs-nőnek. Címeket „Centrum” jellegére. (1285)

NÉGYSZOBÁS komfortos kertés lakást keresek május 1-re. Regele Ferdinand-uton, vagy közvetlen közelében. Ajánla-tot „Biztos pénz” jellegére ármegjelöléssel a kiadóba kérek. (1300)

KERESEK 3-4 szobás, lehetőleg magán-telek, a központhoz közel fekvő lakást má-jus 1-re. Pontos fizető. Címeket kérem Fehér töltőtoll üzlet, Str. Reg. Maria 2. Telefon: 1095. küldeni. (1312)

KERESEK márc. 1-re kétszoba, kony-hás, komfortos lakást, belvárosban, vagy közelében. Címeket „Rendes lakó” jel-igére a kiadóba kérek. (1333)

KÜLÖNBÉJÁRATU butorozott szobát keresek azonnalra. Címeket „Tiszta” jel-igére a kiadóba. (1335)

KISEBB komfortos lakást keres belvá-rospan magányos tanárnő. Március 1-re. Ajánlatokat „Állandó lakó” jellegére No-vába, Memorandulul 16. (N1897)

FÉREGMENTES szoba, konyhát ke-resek az operához közel. „Pontos fizető” je-ligére címetek a Novába kérek. (N1891)

NÉGY szoba, komfortos lakást keresek belvárosban. Dr. Vitányi, Memorandulul 8. (N1893)

NYUGDIJAS urinő száraz, egészséges üres szobát keres belvárosban, földszint, március 1-re. Jellege „Pontos fizető” No-vába, Memorandulul 16. (N1892)

Színház

Szombat este 9: **A Francia szobalány.** (21-edszer.)

Vasárnap d. u. 3: **Liliomfi** (Szigligeti éne-kes, táncos falusi vígjátékának első ol-csőhelyi előadása.)

Délután 6: **Hazajáró lélek.** (Hetedszer)

Este 9: **A vén bakkancos és fia a huszár.** (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: **A démon.** (Harmadszor.)

Kedd fél 9: **Angyal vettem feleségül.** (Nyolcadszor.)

Szerda fél 9: **Paradies kisasszony.** (Sala-mon László és Kornis Ottó az Erdélyi Helikon drámapályázatán kitüntetett színműve. Rendező: Gróf László. Eré-nyi Böske, Fényes Alice, Mária Éva, Paál Magda, Gróf László, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Csóka József, Lantos Béla, Réthelyi Ödön, stb. felléptével. Pre-mier bérlet 23. szám.)

Csütörtök fél 9: **Paradies kisasszony.** (Rendes bérlet 23. Irodalmi bérlet 16. szám.)

Kérjen mindenütt ADY 101-es harisnyát 79 lejért

Hírek

NAPTÁR. 1939. Február 5, Vasárnap.
Róm. kat.: Hetvened vas. Prot.:
Ágota. Ort.: Septuagesima. Izr.: 16
Sevath.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

HA A SZERKESZTŐ TÉVED

Az egyik napilap „Szerkesztői üzenetek” rovatnak levelet írt az aggódó mama, aki tanácsot kért, hogy mit csináljon ikergyermekével? A gyermekek ugyanis nagyon sírnak, mert fog zának.

Egy kiscsajda viszont ugyanakkor arra vonatkozólag kért felvilágosítást, hogy miképpen szabadíthatná meg barackfáit a kártékony hernyóktól?

A rovatvezető lelkiismeretesen válaszolt mind a két kérdésre, de elnézésből összeeszerelte a válaszokat és a két üzenet így jelent meg a lapban:

Gondos gazda Adjon be nekik egy kis ricinusolajat és finoman dörzsölje nyíkjukat violagyökérrel.

Fogzó ikrek. Fedje be őket szalmával, vagy rőzsével, öntse le petróleummal, gyújtsa meg és hamarosan megszabadul a kártékony férgektől...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Február 4-én, szombaton reggeltől február hó 11-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apostol, Regelé Ferdinand-ut; Palóczy, Marechal Foch-ut; Holicska Dezső, Motilor-ut és Eminescu-uca sarok.

— JÓ ÉS OLCSÓ BÖRT ÉS TALPAT Kozák bőrrüszletben kaphat. Cluj, Piata Mihai Viteazul 15.

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a légnyomás változatlan marad, az ég továbbra is tisztulása, éjjelenként fagy, napközben emelkedő hőmérséklet várható.

— Dr. Fogarasi József ügyvéd irodáját Str. Memorandului 2. alatt nyitotta meg.

— Jámor Lajos tánciskolájában, Str. Catedralei 7., a Vasas Otthonban, febr. 7-én este kilenc órakor új tanfolyam kezdődik, iratkozni minden este 7-9 óráig a teremben, telefon 36-05. Minden csütörtökön este 9 órakor és vasárnap délután 4-től gyakorló.

— Öngyilkos lett a bírósági tisztviselő és a fővárosi urinő. Bucurestiből jelentik: Pénteken éjjel hatalmas fegyverdörrenés riasztotta fel a Melzer fürdő személyzetét. A hang irányába rohantak és az egyik kabinban vértócsában találtak rá egyik vendégre, Dumitru Popescu 22 éves bírósági tisztviselőre. Az öngyilkos fiatalember hátrahagyott levelében családi viszállyal indokolja meg tettét. Ugyancsak pénteken másik öngyilkosság is történt a fővárosban. Olga Roscau 30 éves urinő nagymeny nyírségű luminállal megmérgezte magát. Beszállították a Coltea kórházba. Tettének oka ismeretlen.

— A betegsegélyzői törvény magyar fordításban. Hétfőn hagyja el a sajtót a betegsegélyzői törvény román szövegének teljes magyar nyelvű fordítása. Két betegsegélyzői tisztviselő fordította át a törvényt, amely teljes egészében, hiánytalanul, táblázatokkal és szakszerű magyarázatokkal ellátva jelenik meg és kapható könyvkereskedésekben, valamint a betegsegélyzői szerveknél. A könyv értékes szolgálatot nyújt mind azoknak az érdekelteknek, akik nem bírnak tökéletesen az állam nyelvét és tájékozatlanok a munkásbiztosítási törvény formáival.

Törvény fogja kötelezni a közalkalmazottakat arra, hogy takarékoskodjanak

Külön takaré- és hitelintézményeket állítanak fel a tisztviselők számára. — Felosztják a vasúti alkalmazottak önszegélyző és hitelszervezetét

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az országban igen sok olyan intézmény működik, melyek célja a közalkalmazottak egyes rétegeinek gazdasági megszervezése és megsegítése. Ilyen önszegélyző és hitelintézményekkel rendelkeznek a pénzügyi tisztviselők, a bírósági alkalmazottak, a vasutasok, postatisztviselők. Hasonló intézményei vannak az állami egyház papságának és a közoktatásügyi minisztériumhoz beosztott tisztviselőknek is.

A kormány most elhatározta, hogy ezeket a szétszórt intézményeket egyesíti elv és eljárás szerint átszervezi és az egyes minisztériumokon belül csoportosítja. Ezzel egyidejűleg komoly tervek merültek fel annak érdekében, hogy a közalkalmazottak takarékoskassági és hitelintézményeit az egész ország területére szóló egységes szervezetbe tömörítik.

Ennek az átszervezésnek a szellemében a közoktatásügyi minisztérium már el is rendelte a postaalkalmazottak szakmai és gazdasági szervezeteinek felszámolását és a felszámolókat a napokban ki is nevezte. A posta alkalmazottak erdélyi gazdasági szervezetei között felszámolják és megszüntetik a Kolozsvári székhellyel részvénytársasági formában működő PTT Hitelegyletét, a nagyváradi PTT Altszövetkezt, a Temetkezési és Önszegélyző egyesületét, valamint az aradi PTT Tisztviselők Takarékoskassági, Hitel- és Önszegélyzőegyletét.

Arra nézve, hogy miképpen óhajtja a jövőben megoldani a kormány az állami tisztviselők és közalkalmazottak gazdasági megszervezését, felvilágosítást nyújt az átszervezésnek az a módja, ahogyan az a közegészségügyi minisztérium alkalmazottainál történik.

A kormány a napokban tette közzé a Közegészségügyi Személyzet Hitel, Gazdasági és Segélyintézményének megszervezésére vonatkozó tervezetét. Ennek az intézménynek kötelező módon tagja lesz minden egyes tisztviselő és alkalmazott, akinek fizetését a közegészségügyi minisztérium költségvetésének terhére utalják ki. Kötelező tag-

jai lesznek ezenkívül azok az alkalmazottak is, akik oly intézmények szolgálatában állanak, melyek költségvetéseit az állam, a megyék, vagy községek ellenőrzik.

Az intézménybe való belépésnél a beíratkozási díj a tisztviselők számára 20 lej, a szolgásmegállapításuk számára 5 lej.

A havi tagsági járulékot a fizetés nagysága szerint állapítják meg. A havi 5000 lejnél kisebb fizetésű alkalmazotknál ez a járulék a fizetés 2 százaléka, a nagyobb fizetésűeknél pedig 3 százalékkal egyenlő.

Ezt a járulékot köteles minden tisztviselő befizetni, illetve járandóságából levonják. A befizetéseket teljes egészében az egyes alkalmazottak javára szóló takarékbetétként fogják kezelni és nyilvántartani.

A közegészségügyi minisztérium hivatalos terveze tehát tulajdonképpen bevezeti az állami alkalmazottaknál a kényszer-takarékoskassági intézményt.

Minden tisztviselőnek jogában áll, hogy takarékszámát a javára saját jószántából is külön befizetéseket eszközöljön.

A kormány gondoskodni kíván arról, hogy ennek az intézménynek egyéb jövedelmei is legyenek, amelyek az adminisztráció költségeit fogják fedezni.

Ennek az intézménynek azonban a tervezet szerint egyéb célkitűzései is lesznek, így: kölcsönt és előleget folyósít az egyes alkalmazottaknak, szállítási, fürdő és nyaralási kedvezményeket viv ki tagjai számára, szanatóriumokat fog fenntartani és segélyezni fogja reászorult tagjait, előnyös feltételek mellett fog tagjai számára életbiztosításokat kötni, illetve közvetíteni, internátusokat, üdülő-helyeket tart fenn, mozgalmat indít az olcsó házépítési akció megszervezésére stb.

Ily intézményeket fognak felállítani minden egyes minisztérium belső és külső tisztviselői és alkalmazottai számára.

Felmentette a törvényszék a halálosan gázoló társasgépkocsi-sofőrt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári törvényszék Istrati-Drageste tanácsa tegnap tárgyalta a múlt év június elsején az Ep. N. Ivan és az Avram Iancu ucca sarkán történt halálos közlekedési szerencsétlenség ügyét. Mint annak idején megtört, a 535 Cluj jelzésű autóbussz, amelyet Kerekes Sándor, Str. Fluturilor 25. szám alatt lakó sofőr vezetett, elgázolta a kerékpáron haladó Adam Alexandru munkást, aki a helyszínen kiszenvedett.

Az autóbussz a Felekről ereszkedett be a városba, a kerékpáros pedig az ut baloldalán, a hegyen felfelé igyekezett. A kanyarban találkozott össze a két jármű, de az autóbussz vezetője már nem tudta gépét idejében lefékezni.

Az ügyészség gondatlanságból elkövetett emberölés címén emelt vádat Kerekes sofőr ellen. A tegnapi tárgyaláson dr. Munteanu ügyvéd kifejtette, hogy a kerékpáros munkás szabálytalanul haladt és ennek lett áldozata, amiért a sofőrt nem terheli felelősség. A törvényszék ítéletében megállapította, hogy Kerekes sofőrt a halálos szerencsétlenségért nem terheli felelősség és a vád alól felmentette.

Influenzajárvány dühöng országszerte. Influenzás betegnek Diana sósborszesz be-dörzsölés valószínűs megváltás.

Felmentette a katonai törvényszék a lázítással vádolt ügyvédet

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a kolozsvári katonai törvényszék. Dr. Vetzák Eduárd nagykárolyi ügyvéd került a vádlottak padjára lázítással vádoltan. Dr. Vetzák a vádat szerint több, mint 30 poeni gazdát bujtogatott fel a községi pótdó elleni felelősségre és ezzel súlyos anyagi nehézségek elé állította a községi vezetőséget.

Dr. Pop Alexandru védőügyvéd beszédében rámutatott arra, hogy dr. Vetzák nem követett el büncselekményt, mert az adófelelősségek elkövetésével hivatását gyakorolta. Poeni községi bírása olyan pótdót vetett ki, amelyhez miniszteri jóváhagyás kell. De a minisztérium a községi vezetőségének idevonatkozó kérését elutasította. A védőügyvéd ezután több bírósági ítéletet mutatott fel, amelyek az adó-kivetést törölték, tekintettel arra, hogy az törvénytelen volt. A katonai törvényszék rövid tanácskozás után az ügyvédet felmentette a vád és következményei alól.

— Több kereskedelmi egyezményt ratifikált Románia. Bucurestiből jelentik: A román kormány ratifikálta a következő kereskedelmi egyezményeket: A Románia és Olaszország között az 1938. évi december 3-án kelt kereskedelmi egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvét. A Románia és Olaszország között 1938. december 3-án létrejött fizetési egyezményt. A Románia és Németország között az 1935. évi március 23-án megkötött kereskedelmi és hajózási egyezményt, amellyel az 1938. évi december 10-én kiegészítő jegyzőkönyvvel látták el és amely egyben a két ország között létrejött fizetési egyezményt is szabályozza. Egyidejűleg ratifikálta a román kormány a román-német fizetési egyezménynek a szudéta-német területre való kiterjesztéséről szóló záradékát is.

EGYES PÁR CIPŐK OLCSÓ ELÁRUSÍTÁSA MEGKEZDŐDÖTT

HOFFMANN
cipőáruházban
CLUJ, CALEA REG. FERDINAND 19.

— Jeimezbál. A Törökves daiegylet február 11-én este 9 órai kezdettel az Albina palota összes helyiségeiben Str. Regina Maria 53. szám alatt nagyszabású jeimezbált rendez.

— Rezik Alice hangversenye. Február 7-én este a katolikus gimnázium dísztermében Rezik Alice, a kiváló zongoraművész zenei kísérettel hangversenyt rendez. Külföldi sikerei után a tehetséges gyermekművész hangversenye iránt nagy az érdeklődés.

— A külföldi lapok bukaresti tudósítói Titeanu miniszternél. Bucurestiből jelentik: Eugen Titeanu sajtó- és propagandügyi miniszter tegnap kihallgatáson fogadta a külföldi lapok fővárosi levelezőit.

— Holnap leplezik le Ferdinand király szobrát Chisinauban. Bucurestiből jelentik: Holnap, február 5-én leplezik le Chisinauban a kormány kiküldöttének, a királyi helytartónak és a megyei hatóságok jelenlétében I. Ferdinánd király szobrát.

Natalmas felháborodást váltott ki Budapesten a Dohány-uccai bombamerénylet

(BUDAPEST.) A Dohány-uccai zsidó templom előtti kézigrántos merénylettel kapcsolatban a „Nyilas Magyarországi” című lap az alábbi közleményt adta ki:

A magyar nemzet minden rétege felháborodással és megdöbbenéssel vett tudomást arról a gyilkos merényletről, amely pénteken este a Dohány-uccai zsidó templomból kijövő emberek ellen történt. Teljes szívből kívánjuk, hogy a nyomozó hatóságok minél előbb rátegyék kezüket a merényletekre, akik hitvány tettükkel a magyar nép becsületét és tekintélyét ásták alá. Tudomásul kell venni mindenkinek, hogy a magyar politikában kézigrántásnak és bombának nincs helye. A zsidó kérdést törvényes úton kell megoldani, de semmiféle erőszakos eszközt nem szabad alkalmazni.

AZ ÁLDOZATOK NÉVSORA

A merénylet során megsebesültek névsora a következő: Sulyosan sebesültek: Vajda Adolf 71 éves magánzó, dr. Hönig István 65 éves főorvos, Vermes Arthur 45 éves utazó, Szántó Andor 35 éves kereskedő, akiket a Rókus kórházba szállítottak, állapotuk rendkívül veszélyes. A könnyebben sebesültek, akiket részint a színhelyen, részint a Rókus kórházban való bekötés után elbocsátottak: Lukács Zsigmond 81 éves magánzó, Agit Hermann 81 éves kereskedő, Mészáros Jenőné 31 éves tisztviselőné, Hajdu József 17 éves tanuló, Gara Géza 61 éves droguista, Stern Ignác 72 éves magánzó, Schiff Jenő 38 éves szűcsmester, Glöckner Boris 18 éves szövőnök, Bonitzer Alfréd 62 éves ügynök, Strasser Zsigmond 64 éves ügynök, Weisz László 27 éves kereskedő, Engel Hermann 65 éves magánzó, Molnár János 46 éves kereskedő, Weisz Jakabné 38 éves kereskedő neje, Jungerth Tibor 24 éves kertész, Ullmann Zsigmond 65 éves magánzó.

A budapesti sajtó pártállásra való tekintet nélkül rendkívül éles hangon ítéli el a borzalmas merényletet. Egyértelműen annak a felfogásuknak adnak kifejezést, hogy a gonosztevőket a kitűnő hírű nyomozó közegek hamarosan kézre fogják keríteni.

Varsó után Berlinben fog tárgyalni az olasz külügyminiszter

(RÓMA.) Ciano gróf olasz külügyminiszter — amint megírtuk — február 25-én látogat el Varsóba, ahonnan viszatérőben útját megszakítja Berlinben. Itt nagyszabású tárgyalásokat fog lefolytatni a német birodalom vezetőivel.

— Összeesett az uccán egy fiatalember. Ma déltájban a Reg. Carol II. 49. szám alatti ház előtt egy 25 év körüli ismeretlen üveges fiatalember hirtelen rosszul lett és eszméletlenül terült el a gyalogjárón. A kihívott mentőorvos megállapítása szerint az ablakjavitással foglalkozó fiatal munkást szívroham érte és ennek következtében vesztette el öntudatát. A súlyos állapotban lévő férfit beszállították a közeli Stanca féle rákkutató intézetbe, hogy első segélyben részesítsék, de kevés remény van életbenmaradásához. A kerületi rendőrség kiszállt ügyeletes közege megindította a nyomozást a személyazonosság megállapítása végett.

— Tízezer rendőr nyomoz az angliai bombamerénylet után. Londonból jelentik: A péntekről-szombatra virradó éjszaka több, mint tízezer különleges kiképzésű rendőr állt szolgálatba azzal a rendeltetéssel, hogy az újabban megint megismétlődő bombamerényletek tetteseit kézrekerítsék. A Daily Telegraph közlése szerint Északírországi fővárosából, Ulsterből olyan adatokat küldtek a londoni rendőrfőparancsnokságnak, amelyek alapján a bombamerényletek megszervezőinek személyét ki lehet deríteni. Eddig két evént tartóztattak le, akik alaposan gyanúsíthatók a merényletekben való részvétellel.

Beismerő vallomást tettek Stefanescu rektor és Gruia detektív merényleti

Állításuk szerint saját elhatározásukból cselekedtek, a merénylet elkövetésére nem kaptak felsőbb helyről utasítást

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A VI. hadtest katonai törvényszéke szombaton reggel 9 órakor folytatta Stefanescu Goanga egyetemi rektor és Gruia detektív merényleti bűnügye tárgyalását. Elsőnek Lascaianu Aurel főiskolai hallgatót, Gruia Enache detektív gyilkosát hallgatják ki.

Lascaianu elmondta, hogy egy meggyéből származik Pop Ioannal, akihez régi barátság fűzi, 1936. óta meggyőződéses legionista. Nem fontolta meg előre a merényletet, amelynek elkövetése előtt egy héttel a korzón találkozott barátjával, aki közölte vele, hogy revolverre volna szüksége. Tudta, hogy a kolozsvári gazdasági akadémia kertjének egyik lugasában elrejtett revolver van és ezért megígérte Popnak, hogy ezt a fegyvert megszerzi és átadja neki.

Negulescu elnök: Megkérdezte barátjától, hogy miért van szüksége lőfegyverre?

Vádlott: Nem, mert nem tulajdonítottam ennek fontosságot.

A MERÉNYLET

Egy hét múlva újlag találkoztak, de nem a diákmenza előtt, ahova a találkozót megbeszélték, hanem a pedagógiai szeminárium épülete előtt és ekkor át is adta Popnak a kért revolvert. Nála a saját revolvere maradt. Csendesen beszélgetve sétáltak az Avram Iancu-uccában, miközben Pop sulyosan kompromittáló adatokat közölt vele a rektorral. Az a véleményük alakult ki, hogy nincs más megoldás: Stefanescu Goangát meg kell bélyegezni. Pop kérte, hogy legyen neki ebben segítségére. Színes előadásával meggyőzte őt arról, hogy a rektor tényleg megérdemli a megfenyítést és ezért beleegyezését adta. A merénylet napján délután 4 órakor újlag találkoztak, csendesen sétáltak az Avram Iancu-uccában és 1 órai várakozás után, délután 5 órakor a pedagógiai szemináriumról jövet Gruia detektív kíséretében megpillantották a rektort.

Elnök: Ki volt az a harmadik személy, aki értesítette Önöket a rektor jöveteléről?

Vádlott: Nincs tudomásom semmiféle harmadik személyről. Mi csak ketten Pop Ioannal követtük el a tettet.

Elnök: Lőtt-e már Ön fegyverrel és hol tanulta meg a revolver kezelését?

Vádlott: Pop Ioan magyarázta meg nekem, hogy csak meg kell huzni a ravaszt és a többi meg magától.

Elnök: Ki volt az a negyedik személy, aki az Önök társaságában sélt?

Vádlott: Nincs tudomásom negyedik személyről, mi csak ketten voltunk.

Lascaianu ezután elmondja, hogy amikor Stefanescu Goanga és Gruia detektív már csak két lépésre voltak tőlük, Pop Ioan a rektorra lőtt. Gruia detektív Pop felé ugrott, Lascaianu pedig, hogy Gruia megfélemlítse és megakadályozza kollégájának lefegyverzését, a levegőbe lőtt. A detektív ekkor feléje ugrott. Dulakodni kezdtek, miközben revolvere elsült. Nem tudja, hogy golyója talált-e, vagy sem. A merénylet után futásnak eredtek. Ő a Gorun-uccában eldobta a revolvert, majd hazament a gazdasági akadémián levő lakására, ahol arra kérte Chiel Teodor nevű kollégáját: igazolja azt — ha kérdik — hogy a merénylet idején otthon tartózkodott.

A GYANUS ALIBI MIATT

A merénylet elkövetése után a kolozsvári rendőrség komoly gyanúkok alapján azonnal vizsgálatot folytatott le a gazdasági akadémián is. Kihallgatta Lascaianut is, de mert Chiel nevű kartársa igazolta alibijét, nem látott okot a letartóztatására. Gruia detektív gyilkosa tehát már a merénylet elkövetése után néhány órával tényleg a

rendőrség kezében volt, a hamis alibi alapján azonban sikerült kisiklania. Elmondotta Lascaianu még azt is, hogy a merénylet után rendesen járt az előadásokra, január elején hazautazott, január 5-én tért vissza Kolozsvárra, amikor a rendőrség letartóztatta.

SZEMBESÍTÉS

Dramai jelenet következett ezután. Az elnök elrendeli Lascaianu Pop Ioannal való szembesítését. A két merénylet nvugodtságot színelve áll egymás mellett, majd Lascaianu az elnök felé fordult és a következő kijelentést diktálja jegyzőkönyvbe:

— Miután meggyőződésünk szerint a katonai bűnügyi tanács tagjainak körében semmiféle kétség nem merülhet fel, hogy a merényletet mi követtük el, kérjük: vegyék vallomásunkat őszintének. Mi nem hazudozunk, semmit el nem leplezünk, csak az igazat vallottuk. Senkitől, a legionista szervezet belső vezetőitől nem kaptunk utasítást a merénylet elkövetésére, hanem saját elhatározásunkból cselekedtünk és vállaljuk mindenért a felelősséget.

Az elnök jegyzőkönyvre véteti ezt a nyilatkozatot, majd megkérdezi Lascaianut: — Sajnálják-e, hogy megölték a detektívet, életveszélyesen megsebesítették a rektort?

Lascaianu: — Igen, sajnáljuk, hogy így történt. Nem akartam megölni a detektívet. Sötét végzetem, hogy gyilkos lettem.

Hangsúlyozta, hogy nem felsőbb utasításra, hanem saját elhatározásukból cselekedtek.

Az elnök felszólította Lascaianut, hogy jegyzőkönyvbe diktált vallomását írja alá Lascaianu az elnöki emelvényre lép és látszólag minden megindultság nélkül látja el aláírásával borzalmas vallomását.

Negulescu ezredes ezután Uta Dumitru szolítja elő.

UTA DUMITRU VALLOMÁSA

Az orvostanhallgató elmondotta, hogy a bombamerényletek tervezője Atofanie volt. Ő adta át neki és Dumitru nevű társának a petárdákat tartalmazó csomagot azzal az utasítással, hogy azokat este 10 órakor az állomás mögött levő Distribuția telepen dobják el. Ők ki is mentek a telepre, de miután a jelzett időpontban még igen sokan jártak az uton, a petárdákat csak este 11 órakor dobták el. Ezalatt az idő alatt Atofanie Beiuval a gázgyárat látogatták meg. A tárgyalás még folvik.

Ünnepélyesen és meleg szeretettel fogadták dr. Coriolan Tatarut, Szamos tartomány új királyi helytartóját

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Dr. Tataru Coriolan egyetemi tanár, Szamos-tartomány ujonnan kinevezett királyi helytartója szombaton délelőtt a 10 órai gyorsvonattal tért vissza a fővárosból Kolozsvárra. A fogadtatására a vasuti állomáson megjelentek dr. Hodor Victor tartományi vezértitkár, dr. Bornemisa Sebastian, Kolozsvár polgármestere, Manole Enescu ezredes, Kolozsvármegeye prefektusa, dr. Popovici Valer tartományi rendőrségi vezérfelügyelő, Panaitescu csendőrezredes, dr. Horvat Iosif rendőrkvesztor, dr. Popa Adam Kolozsvár alpolgármestere, dr. Chirila Ioan munkaügyi vezérfelügyelő, dr. Stoica Ioan vármegyei főjegyző, dr. Deciu volt szenátor, dr. Pop Leonida egy. tanársegéd, a városi és vármegyei tisztviselők testületileg, a Román Nők Szövetségének küldöttsége. A vonatról leszálló királyi helytartót lelkes óvációban részesítették a megjelentek, majd a küldöttségek és a hatóságok vezetői az I. osztályú váróterembe vonultak, ahol dr. Hodor vezértitkár Szamos-tartomány lakosságának nevében üdvözölte dr. Tataru Coriolant és adott kifejezést az új királyi helytartó személye iránt megnyilvánuló őszinte bizalomnak, szeretetnek és nagyrabecsülésnek. Dr. Bornemisa Sebastian Kolozsvár nevében üdvözölte meleg szavakkal az új királyi helytartót, aki mint Kolozsvár fia futotta be erre felfelé ívelő közéleti pályáját.

Különös öröme szolgált Kolozsvár közönségének — mondotta dr. Bornemisa polgármester — hogy II. Károly király öfelségének bizalma éppen Exelenciád felé fordult, aki mint Kolozsvár szülötte, alapos ismerője a helyi viszonyoknak és így éppen ezért jogos az a remény, hogy a város lakosságának minden jogos kérését maradéktalanul fogja megoldani.

Manole Enescu ezredes prefektus a vármegye lakosságának üdvözlését tolmácsolta.

Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó keresetlen szavakkal mondott köszönetet a megleghangu üdvözlésekért és

biztosította úgy a tartomány, mint a vármegye és város vezetőit és összlakosságát: reméli, hogy működésével hatékonyan mozdíthatja elő az általános konszolidáció nagy munkáját.

Kolozsvár m. társasága tömegesen jelezte a Nemzeti Ujjászűlés Frontjának a magyar társulatába

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Alig 24 órával el a Nemzeti Ujjászűlés frontja magyar tagozata szervező irodájának megnyitása óta — amelyről lapunk más helyén számolunk be — és már is tömegesen jelentkeznek Kolozsvár magyar polgárai a front magyar alosztályába való felvételre, a Str. Iorga 8. szám alatt levő irodában, hogy eleget tegyenek állampolgársági és magyar faji kötelezettségüknek. A magyarság vezetőinek a kormánnyal megkötött és a Nemzeti Ujjászűlés Frontja magyar alosztályának megszervezésére vonatkozó megállapodása értelmében a szervező iroda központja Kolozsváron van és ez az iroda készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást minden érdeklődőnek a Nemzeti Ujjászűlés Frontja magyar tagozatába való belépés módjairól.

— Megismétlődött a földcsuszamlás Buzaumegyében. Bucurestiből jelentik: Buzaumegyében a legutóbbi földcsuszamlások megismétlődtek. Olyan nagy tömegű földréteg omlott le, hogy a Bascu folyó medrét teljesen betemette és a folyó valósággal eltűnt.

Chamberlain, Hitler, Roosevelt...

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

1.

Három beszéd: háromféle szellem meg nyilvánkozása. Chamberlain a legtitkosabb és legkiismeretlenebb ember. Egészen bizonyos: szavai és ténykedései nem mindig fedik a gondolatait. Hitler talán a legmarkánsabb és szuggesztív ereje egyelőre kétségtelenül még mindig nagy. Sokszor ismétli önmagát, — de ez csak céltudatosabb bizonyítja. Jóban-rosszban egyaránt a végtelenségig következetes... Noha Bismarck szerint ez nem mindig erény! Roosevelt a legtárgyalosabb és a legvilágosabb. Rugalmas, de nem ingató. Sőt: ha a szükség úgy hozza magával, acélkemény energiával tudja kereszttünni helyesnek felismert elhatározásait. Egyébként derűlátó lélek: Arcán állandóan napsugár, mosoly virít. Ha férfire alkalmazható a szó, hogy bájos, a prezident valóban egyike a legbájosabb férfiaknak. Ez a három ember irányítja most a világpolitika sorskerékét. Mussolini ugyanis, — noha tagadhatatlanul még mindig súlyos szavú egyéniség, — az események alakulása folytán — egyelőre másodlagos szerepet kénytelen vállalni. Daladier viszont, — miután Franciaország az angol diplomáciai ügyeskedés jóvoltából külpolitikailag alaposan háttérbe szorult, — akarva-akaratlanul a londoni utmutatást követi. Chamberlain kétszer is beszélt: Mintegy elébe vágva a Führer hétfői Reichstagi felszólalásának, az elmúlt hét szombatján szűkebb pátriájában: Birminghamban körvonalt az Anglia külpolitikáját. Az első hallásra csupa engedékenységgel és békés hajlandósággal hangzott ez a beszéd. Ám az érzékeny fülek Chamberlain egy-egy mellékesnek látszó kitételeiből meghallhatták azt is, hogy adott esetben Nagybritánia hatalma és biztonsága érdekében tudna nyomatékossabb eszközöket is alkalmazni.

2.

Ugy látszik Hitlernek elég érzékeny volt a füle, mert a különböző források közlése ellenére aránylag elég szelídek mondható beszédet mondott. Felpasztolta a birodalom súlyos helyzetét és azt, hogy leginkább a nyersanyagok és az elhelyező piacok hiányát szűkebb pátriájának, az angoloknak kell megérteni. Németség Igaz: hozzátette, hogy ha a javakban dúsuló hatalmak nem akarják békés uton megosztani javaikat a nélkülözökkel, akkor ezek kénytelen-ségből erőszakkal fogják megszerezni azt, ami megilleti őket. Azt is megmondotta: Németség feltétlenül megsegíti Olaszországot, ha bármilyen irányból fegyveres támadás érné. Viszont mindennek ellenére mégis csak békés hajlamait hangoztatta és hogy megfelelő ajánlat esetében kész megint a tárgyaló asztalhoz ülni. Dehát, — amint mondotta — a zsidók háborúval veszélyeztetik a világot. Kivülük senki sem akarja ezt a végzetes lehetőséget. Ők azonban profitálni szeretnének megint az általános felfordulásból. Chamberlain az alsóházban megadott keddi válaszában megszokott derűlátó modorában felelt a Führer szavaira. „Hitler kancellárral együtt vallom: — mondotta, — nincs kérdés, amit békés tárgyalásokkal elintézni nem lehetne!” Igen: Chamberlain és Hitler a békéről beszéltek megint, de azért Anglia és a Harmadik Birodalom is lázas buzgalommal készülnek a háborúra. De még hogy készülnek! Stanhope, az angol admirális első lordja nyíltan megmondotta: a brit hadihajógyárak már ott tartanak, hogy mindennap egy teljes hajó készül és felszerelt hadihajót tudnak vízrebocsátani. Kolosszális eredmény! Mintahogy az is a hadikészülődés tökélyére vall, hogy Angliában minden hónapban legalább 2000 új repülőgépet készítenek és a legjobb uton vannak abban az irányban, hogy ezt az eredményt havi 3000 repülőgép előállításáig fokozhassák.

3.

Aligha lehet feltételezni, hogy Németség elmaradna ebben a verseny-

gésben. Hiszen egy közelmúlt jelentés szerint a német hadvezetőség — természetesen a legfőbb kormányzattal egyet értően — megkettőzni igyekszik úgy a hadsereg létszámát, mint a hadfelszerelés eddigi menetét. De mindez nem zárta ki, hogy Hitler és Chamberlain békés szándékait hangoztassák... Roosevelt velük ellentétben világosan és félreérthetetlenül leszögezte, hogy az Északamerikai Egyesült Államok veszélyeztetve érzi magát a totális birodalmak fegyverkezése miatt és ezért minden körülmények között felveszki velük a versenyt. Az elnök rámutatott azokra a jelenségekre, amelyek a Berlin-Róma-Tokió tengely fegyveres készülődése révén nemcsak Angliát és Franciaországot, de az Uniót is fenyegetik. Ezért nem árult zsákban macskát: sa egyike kezével nem lengette a béke olajágát, hogy ugyanakkor a másikkal annál vehemensebben fegyverkezessék. Lakonikus tömörséggel megmondotta: Amerika úgy a légi, mint a tengeri és szárazföldi haderejét olyan nívóra kívánja fejleszteni, hogy mindenfelé támadással szemben kellő eréllyel felvehesse a mérkőzést. Azt is megmondotta, hogy azok a repülőgépek és hadianyagok, amelyeket az Egyesült Államok Angliának és Franciaországnak szállítanak, végeredményben az Unió biztonságát is szolgálják. Az amerikai közvélemény pedig szinte teljes egészében osztja Roosevelt álláspontját és nem sajnálja a fegyverkezésre fordítandó nemerdek pénzt.

4.

Érthető tehát a német sajtó felzudulása Roosevelt ellen és az is érthető, hogy a kancellár hétfői beszédében már jóelőre bünbakkokat igyekezett keresni az esetleg elkövetkezendőkért. Következete, férfiehez illően mindenért a zsidóságot teszi felelőssé. Igen, mert hiszen a cél minden időben szentesítette az eszközt. A cél pedig az, hogy Németség, — amely kétségen kívül súlyos gazdasági depresszió terhé nyögi — valamely formában megszabaduljon ezektől a terhektől. Ám az éremnek ez csak az egyik oldala. A másik az — és ezt német felelős tényezők egyáltalán nem is tagadják, — hogy a birodalom előbb, vagy utóbb, valóra válthassa világ hatalmi terveit. Az angol kormányhoz közel álló körök szerint Hitler hétfői beszédére mérsékelő hatással voltak Chamberlain birminghami kijelentései. Viszont Duff Cooper volt tengerészeti miniszter szerint a nemzetközi kapcsolatok javulása egyáltalán nem következett be. Sőt: a Führer szavai után fokozatos rosszabbodás észlelhető. A volt miniszter utalt Chamberlain beszédének azon kitételére, amely szerint „Anglia kénytelen lenne ellentállást tanúsítani, ha valamely nemzet világuralomra törekedne.” És Duff Cooper, ha nem is nevezte meg, de érthetően körülrta azt a nemzetet, amely efelé a cél felé tör. Ebben a kérdésben azonban Anglia magatartása egyáltalán nem kétséges. Nincs olyan brit alattvaló — akár egyszerű munkás, akár lord, — aki rendíthetetlenül ne vallaná: el a kezekkel a világbirodalom oszlopaitól! London, minden időben hajlandó volt megengedni ellenfeleivel, de kényszeríteni soha senkitől nem hagyta magát.

5.

A világpolitikai feszültség tehát a három nagysúlyú államférfi beszéde után sem változott. Nem enyhültek Páris és Róma ellentétei. Sőt: az olasz sajtó és egyes olasz felelős tényezők újabb nyilatkozataiból következtetve még inkább kiélesedtek. E tekintetben Bonnet elszólása belpolitikailag is bizonyos foku válságot idézett elő. Daladier ugyanis súlyosan elítélte Bonnetnek azt a kijelentését, hogy Franciaország nem hajlandó teljes egészében teljesíteni az olasz követeléseket. A miniszterelnök szerint nemhogy teljes egészében, de egyáltalán semmilyen formában nem hajlandó az olasz igényeket kielégíteni. A két államférfi surlódását bizonyára el fogják intézni, noha Bonnet állítólag lemondással fenyegetőzött. Franciaország számára azonban kellemetlen helyzetet teremtett volna egyik legsúlyosabb szavú miniszter kiválása a kormányból. Az angol taktika amugyis végzetes választ elé állította Daladier kormányát. Külpolitikailag Franciaország — középeurópai érdekhálózatának jelentékeny összezsugorodása óta, — százszázalékosan az angol utmutatás elfogadására kényszerült. Chamberlain most még azt szeretné elérni, hogy belpolitikailag is egy olyan kezes francia kormány alakuljon, amely minden tekintetben elfogadja és magáévá teszi a londoni intést. Senki se higgye, hogy Angliának ezzel az lenne a célja, hogy győztesen Franciaország katonai erejét. Távolról sem. Mert hiszen erre az erőre a brit hatalomnak elsősorban a saját érdekei szempontjából szüksége van. Csak kül- és belpolitikailag akarja úgy meggyöngyíteni Párist, hogy London jóváhagyása nélkül egyetlen önálló lépést se tudjon tenni. Ezért erősítette esztendő óta a németeket és ezért egyezett meg az olaszokkal. Mindennek tetejébe ugyanezt segítette elő közvetve Franco tábornok spanyolországi győzelmét is.

6.

A három oldalról barátságtalan szomszédokkal körülvett köztársaság számára ezek után valóban nincs más út, mint az angolok vízein evezni. A brit egyensúlypolitikának ez megint egy briliáns sakkhúza volt. Anglia nem akar háborút, de felkészül minden eshetőségre. Éppen azért, mert a baloldali színezetű népfrent sokszor keresztetett számításait, szivós és kitartó aknamunkával felborította a népfrent egységét. Daladier — talán fogcsikorgatva, — kénytelen-kelletlen engedett a brit nyomásnak és most már ott tart, hogy kormányát a jobboldal felé igyekezik kiszélesíteni. Nagybritánia elérte európai céljait: A hatalmi tulsúlyánál fogva veszélyesnek látszó Franciaországot meggyöngyítette annyira, hogy nem zavarhatja a brit egyensúlypolitika terveit. Ezzel szemben a német birodalom számára lehetőséget nyújtott a katonai megerősödére, anélkül azonban, hogy gazdasági célkitűzéseit — legalább egyelőre — elérhetné. Így az európai szárazföld két legerősebb katonai hatalmát egymással szembe állítva, mint egyensúlyozó hatalom, — ameddig addig — biztosítja a béke lehetőségét. Más irányokban azonban szintén bebiztosította magát. Számítva

azzal a lehetőséggel, hogy a Harmadik Birodalmat belső és mindinkább kiélesedő nehézségei előbb, vagy utóbb mégis csak egy külső katonai kalandba kényszeríthetik, feladta az Északamerikai Egyesült Államokkal szemben eddigi rideg, gazdasági magatartását és gazdasági és katonai egyezséget kötött az Unióval. Angol politikai és gazdasági tényezők tisztában voltak azzal — amit most már Washington sem tagadott, — hogy az Egyesült Államoknak, nemcsak a Csendes óceánon, de az Atlanti tenger vízein is elsőrendű érdeke, hogy a totális országok ne terjeszkedhessenek tovább.

7.

Ime ezek a főbb események. De vannak olyan mellékesnek látszó dolgok is, amelyek még inkább rávilágítanak arra a furcsa diplomáciai játékra, amely most világszerte folyik. Ilyen — egyelőre másodrangú — esemény Schnurre, a német külügyi minisztérium kereskedelmi osztálya főnökének moszkvai útja. A hivatalos közlemény csak annyit mondott ezzel az uttal kapcsolatban, hogy Schnurre — aki tudvalegleg Ribbentropp kíséretében előzőleg Varsóban tanácskozott — bizonyos függő gazdasági kérdések ügyében folytatott megbeszéléseket a moszkvai illetékes tényezőkkel. Schnurre útja pontosan az után következett be, amikor a Harmadik Birodalom — látszólag csak Lengyelország fele — kijelentette, hogy a független Ukrajna megvalósítására egyelőre nem gondol. Hogy mik ezek a függő kérdések, azt még nem tudjuk. De körülbelül bizonyosra vehető, hogy legközelebb majd világosság derül erre is. Mint a multban, a jelenben is nem egyszer többféle forrásból hirt ke-rekedett, hogy Berlin és Moszkva között tulajdonképpen nincs olyan nagy távolság, mint ahogy sokan gondolnák. Szovjet ide, nemzetj szocializmus oda: a diplomáciai szükségsszerűségek és tekintetben is parancsoló kényszerűséggel esnek a mérleg serpenyőjébe. Lám Seegden az új moszkvai angol nagykövét is kijelentette bemutatkozó látogatásakor: „Az angol kormány kész megbeszélni a Szovjettel minden olyan eshetőséget, amely az európai béke megmentését eredményezhetné.” Igaz viszont, hogy Litvinov külügyi népbiztos — talán a Schnurre urral való előzetes megbeszélése nyomán — kijelentette, hogy „Európában aligha várható olyan háborús veszély, amely a Szovjet érdekeit közvetlenül fenyegetné. A Távolkeleten pedig Oroszország meg tudja védeni a maga javait.”

8.

Sajnos, a középeurópai kisebb államok nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy ilyen fölényrel nyilatkozhassanak jövőbeli lehetőségeikről. Németség München óta szabadkezettel nyert a középeurópai gazdasági adottságok korlátlan kiaknázására. A Harmadik Birodalom pedig semmiképpen nem rejt véka alá a maga céljait. A dunai államok már igen szoros gazdasági kapcsolatokat tartanak fenn Németszággal. Ám — amint azt a Times és a Daily Telegraph multkor közlésményei bejósolták: — Berlin nem áll meg a Balkán határán, hanem Törökország felé is kinyújtja a kezét. Djelal Bayar kormányának bukása nem véletlen és nem is váratlan eredmény. Papennek, az ankarai német nagykövetségnek alkalmasint volt némi köze ehhez a bukáshoz. Djelal Bayar ugyanis Anglia és Franciaország felé húzott, míg Szeladin, az új török miniszterelnök szívesen látja a Harmadik Birodalom közeli előrenyomulását. A „Drang nach Osten” jelszó nem halt meg, csak módosult. A többek között ez a magyarázata annak a chamberlaini kijelentésnek, hogy Nagybritánia semmiképpen nem fogja tétlenül tűnni, hogy egy bizonyos európai hatalom világuralomra törjön. Nem bizony, mert ez az Empire hatalmát veszélyeztetné. Ebben a kérdésben azonban a britek nem ismerik a tréfát. Középeurópa sorsáért nem fáj a fejük, de Törökország az más! Innen ugyanis ugyiszólván csak egy ugrásnyira van a mossuli petróleumvidék, továbbá a Szezi csatorna. Vagyis az indiai és ausztráliai angol birtokok felé vezető út...

Nagy választék cipőkben
sport és utazó cikkekben

D. MOCIORNITA

gyári lerakatában.
Garantált minőség!
Cluj, Calea Regele Ferdinand 22

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelíges és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett vesszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig.

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Reg. Ferdinand 114. (VT 1770)

ADÁS-VÉTEL

ARANYGYŰRŰKET, fogakat és mindennemű ékszert (akár tört állapotban) állandóan veszek. Casa Orologelor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. (1773)

SCHIMBÁSOK figyelmébe. Elsőrendű lovak Hărăknál kaphatók. Str. Baia Someseni. Telefon 36-23. (V 1837)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat vesznek és eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (1119)

ÓCSKA ruhákat, télikabátokat veszek és eladók. Grünfeld, Str. Memorandului 6. szám. (1185)

GYÁRAK telepén ház üzlethelyiséggel három, szoba stb. olcsón eladó, vagy kiadó. Str. Negru Vodă 15. (1191)

HASZNÁLT rádiók, ruhák, ékszerek órák, fényképezőgépek, hangszerek, stb. olcsón eladók részletfizetésre. Comision. Str. Matia. (N1596)

FORDSON négyhengeres kitűnő állapotban eladó. Megtekinthető megbízottnál, Cal. Regele Carol II. 20. (1150)

ELADÓ olcsón központhoz közel villa építésre alkalmas parcellák. Cim a kiadóhivatalban. (1242)

ELADÓ sürgősen modern schöber-ágy. Klein, női divatszalon, Str. Memorandului 24. (1244)

VESEK pince, padlás lomot, vasat, bu tort, ruhát, rossz varrógépet, könyvet, papírt, stb. Levelezőlap hívásra hához meggyek. Klein Lázár, P. Abator 3. (1245)

RÉPAVÁGÓ gépet megvételre keresek. Str. Episcop Ivan 78. (1229)

RÁDIO 2 plusz 1, telepes, tartozékaival együtt eladó. Cim a kiadóban. (1222)

ELADÓ lebontandó itálói, melyben körülbelül 26.000 téglá, 6000 cserép és faanyag. Értekezni dr. Odestianu ügyvédnél, Cluj, Str. Regina Maria 48. (1210)

ELKÜLTÖZÉS miatt komplett hálószoba eladó. Str. Barițiu 2., magas földszint délelőtt. (1220)

ELADÓ 10 hold szénafű Elővölgy innen 60 oldalán. Ért.: Baciu 60. (1257)

ELADÓ 3 szobás házastelek, nagy gyümölcsös Tordán, nagy piac közelében. 140.000 lej. Str. Calea Sándului 10. (V1256)

KÖZPONTBAN, Str. Reg. Marian eladó: 190 ezer lej fedelmű ház, biztos alapokon, emeletet lehet ráhúzni, ára 1 millió 800.000 lej. Reg. Carol II-én 190 ezer lej fedelmű ház 2100 nm. területtel ára 1.850.000. — Házak 50.000—5 millió lejig. Építkezésre alkalmas helyek, birtokok előjegyzésben „Incederea” irodában, P. Unirii 18. Tel.: 2332. (1255)

ALIG használt balkaru Singer varrógép sürgősen eladó. Str. Trecătoare 7. Deutschnál. (1254)

ELADÓ új patefon 50 lemezzel. Str. Liceu Pop 100. (N1891)

ELADÓ hálószoba butor, politúros ágy kettő toalet. Memorandului 22. (N1890)

BÉRBEVENNÉK kisebb házat 1—2 hold gyümölcsös, lehetőleg istállóval. Donatkörnyék előnyben. Ajánlatokat „Rendes fizető” jelígre a kiadóba. (N1880)

15—16 éves leányt, ki takarítani is tud, gyermek mellé felvesszünk. Weisz, Str. Regală 24. I. em. (T1863)

ELŐKÉLŐ villanegyedben parcella eladó. Ért.: Str. Cotita 7. II. (N1874)

ELADÓK házhelyek A. Muresan környékén részletre is, 68.000 lejtől. Érd.: Str. Amos Francu 9. (686)

MÉLY gyermekocsi, jókarban, olcsón eladó. Piața Gheorghe Sion 2., emelet. (1062)

UJ szmoking alkalmas eladó, Strada Tache Jonescu 12-a. (1087)

SZEP vaságy, konyhamérleg eladó. Str. Petru Maior 11. Mocosan. (1094)

EGY komplett sifelszerelés és 42 női bakancs eladó. Str. Fierului 29. Szabó. (1111)

TOPOLYA háló, mindenféle butorok olcsón eladók. Cal. Decebal 3. Veszek használt butort. (1126)

FAJALMA csakis megtekintés után vagonféltelben eladó. Ért.: levélben Aiud, Str. M. Viteazul 49. Reinbold. (VT1846)

ELADÓ perzsa szőnyegek, kelim abroszok és festmények. Str. Regina Maria 48. I. 5., délután 2—6. (1151)

ÁLLÓKAZANT 4—8 légkörnyom. és 1 Centrifugárt vennék jókarban. Cimeket „Kazán” jelígre kiadóba kérek. (1161)

GYAPJUFESŰT és tépőt jó állapotban keresek megvételre. „Fesű” jelígre árát kiadóba. (1162)

MENYASSZONYI és névnap ajándékokat legolcsóbban mégis csak Kerekes porcelláncsarnokában vásárolhat. (1771)

TRAFIK belvárosi eladó. Cim a kiadóban. (1087)

EGY férfi és női karikahajós Singer varrógép eladó. Fr. David 18. (1097)

ÜZLETFELOSZLATÁSBÓL megmaradt használt férfiruhák, felöltők egytételben eladók. Különösen alkalmas vidéki városban ócskaruhaüzlet beállítására. Oásanu 60. sz. (N1860)

ELADÓ sarokház 2 szoba és konyha. Str. Chintului 41. (1144)

ELADÓ egy szalagarnitúra, 2 vasgép. Piața Mihai Viteazul 14. Rosenthalnál. (1147)

BERENDEZETT ócskavasudvar családi okok miatt eladó. Érdeklődni: Cluj, Str. Macelar 6-a. (1172)

LEPECSÉTELT római-követ vennék, ugyanott egy fürdőszobai henger alá való kályha eladó. Str. Goldis 2. (1185)

VILLANYMOTOR 7—10 lej 3000, eladó. Str. Toamnei 10. (1186)

MÁRVÁNYLAP 100x100 3 cm. vastag és egy gyermek sportkocsi olcsón eladók. Cim a kiadóban. (1194)

BELVÁROSI telket vennék. Cimeket: „Családi ház” jelígre. (1200)

SZABADALMAZOTT virágváza gyártási joga megvételre eladó. Bresan, Str. I. Maniu 46. (V1206)

TÜKÖR, kredenc, íróasztal, szentkép, szőnyegminta eladó. Str. Dorobanților 36. (N1878)

ELADÓ függönyök, stórok, ágyterítők, székek, tányérok, moca-készlet, mikádó télikabát. Ilie Măcelar 20-a földszint balra. (N1889)

TYUKÓL, fűrészporkályha, régi hegedű, tízéves gyermeknek télikabát, ruhánemű eladó. Wilson 6. (N1886)

ELADÓ parcellák Moșilor 78 alatt. Érd. Pataki szolgálnál. (N1876)

JÓLBEVEZETETT és felszerelt kétévtizedes nyomda halálosan eladó. Megkereséseket Rudolf Mosse, Cluj. (VT1860)

MODERN ebédlő, uriszoba eladó. Cim a kiadóban. (1272)

CHRISLER nagy csukott, 6 hengeres 6 üléss eladó. Szabó Albert, Iara, jud. Turda. (V1253)

JÓLMENŐ pensió átadó. Cim a kiadóban. (1259)

ELADÓ Clujhoz 10 km. vasut mentén megállóval, napi négyszeri közlekedéssel, gazdasági udvarral 3—4 hold gyümölcsös, takarmányterméssel, urilakkással, 4 szoba, konyha, nyitott és zárt üveges veranda, gabonással, cselédlakással, 14 drb. állatra istállóval, csirke, disznóállal, kutyával, szőlő- és méhészetnek alkalmas. Jutányosan lehet kapni szántót és kaszálót a községben. Értekezni: Cal. Decebal 22. Mayer. (V1262)

EGY új kézi stráfkocsi eladó. Str. Lunga 11. Dámbul Rotund. (1264)

JÓFARGALMU fűszerüzlet betegség miatt eladó házzal együtt. Cim a kiadóban. (1267)

EGY kis telek szoba, konyha udvarral, a központban sürgősen eladó 80.000 lejtért. Értekezni: Str. Scărilor 2. (1266)

KERESEK városközpontban, vagy ahhoz nagyon közel házat 150 ezer lejig, készpénz, vagy 250 ezer lejig adóssággal. Cimeket a kiadóba leadni „Ház” jelígre. (1270)

ÁLLAST KERES

GINNÁZISTA korrepetálását lakás ellenében is vállalom. Cim a kiadóban. (1095)

NEGY nyelvet beszélő gépelní tudó urileány elmenne irodába, esetleg kasszához. Cim a kiadóban. (1181)

VARRÓNÓ házhöz megy 60 lejtért. Str. București 51. szám. (1249)

ROMÁNUL tudó iskolázott urinó dél-eltre alkalmazást keres. Cim a kiadóban. (1265)

GEPLAKATOS, aki önállóan vezetett műhelyt, malmok és mezőgazdasági gépek szerelésében, husz évi gyakorlattal, gépész és fűtő vizsgával és soffőri karnettal rendelkezik, állást keres. Vidék re is elmenne. Cim a kiadóban. (1269)

PAPLANT varrók, házhöz is megyek, jutányosan. Marosánn, Str. Muncitorilor 43. (1271)

ÁLLAST KAPHAT

KERESZTÉNY leányt románul és magyarul perfektül tudó pénztárhoz felvesszek. Cim a kiadóban. (1236)

FÉRFIFEHÉRNEMŰ varróleányt, csakis elsőrendű állandó munkára azonnalra felvesszek. „Albitex” fehérneműszalon, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 5. I. em. (1240)

NŐI és férfimunkás felvétetik azonnal. Str. Dragalina 28. (1248)

DOMBORNÝOMÓ üzemhez keresünk szakképzett és bevezetett üzletszerzőt. Értekezni: Cluj, Str. Baron L. Pop 5. Üzemiroda. (T 1859)

BÉKÁS hegyközség keres március elsejéig belépésre pástort. 21—50 év közötti, egészséges, írni-olvasni tudó, büntetlen előéletű egyének pályázatukat Orosz János elnökhöz, Cluj, Calea Marechal Foch 101. alá adják be. (957)

POLIROZÁSHOZ értő ügyeskező nőket felvesszünk. Cimeket kérjük „Gombgyári gyakorlat” jelígre a „Jóestét!”-hez leadni. (1075)

ÜGYES masamódleány fölvetetik Aida kalapszalomba. Cal. Regele Ferdinand 3., udvarban. (1146)

SZERENYIGÉNYŰ, jómodoru nőt, esetleg árva leányt keresek, ki kis háztartásban segédkezne, esetleg azt egyedül is vezetné s ha arra érdemes, úgy családtagként is lenne tekintve. Cim a kiadóhivatalban. (VT1853)

AZONNAL állandó jó otthont kaphat egy vidéki egészséges, tisztaság szerető, megbízható szerényigényű 50 év körüli mindenes házvezetőnő egy egyedülálló idős urnál, Rudolf Ulbrich Alba-Iulia. (VT 1854)

KÖZÉPKORU, lehetőleg magányos férfi aki lóval és fényezett kocsival banni tud, kerestetik. Cimet és fizetési feltételeket a kiadóban leadni „Kocsis” jelígre. (1192)

AUTÓMOSÓ és benzinkut kezelő német nyelv ismerettel kerestetik. „Állandó állás” jelígre. (1268)

CLUJ, satumarei, baia marei, helybeli úgynök, ki magánfeleket is látogat, némi fix és jutalékra kerestetik 5—10.000 lej készpénz garancia szükséges. Ajánlatokat Friedl, lingerie, Oradea, Str. Saguna 19. (VT1861)

FELVESZÜNK úgynököket és úgynököket kevés készpénz garanciával, jól bevezetett cikkek terjesztésére. Cim a kiadóban. (T1865)

KÜLÖNFELÉK

HÖLGYEK FIGYELMEBE. Idősebb Mussa Gyula hölgyfodrászüzletének vezetését átvettem, melyet „Etoile” néven Pál Feri, Kovács Gábor és Perdeli Bandi hölgyfodrászokkal tovább folytatom. A tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kéri ifj. Mussa Gyula, P. Unirii 23. (1171)

ELSŐRENDŰ tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. Tel.: 11-78. (1203)

MŰVIRÁGKÜLÖNLEGESSÉGEK legolcsóbb forrása Dahlában, Cal. Reg. Ferdinand 5. (1234)

KERESEK 40.000 lej kölcsönt bekebelezésre, adok kamatot egy szoba, konyhás lakást. Cim a kiadóban. (1241)

KERESEK 100 ezer lej kölcsönt elsőrangú bekebelezésre, adok kamatot 3 szoba, konyha, fürdőszobás lakást. Cim a kiadóban. (1243)

JELMEZKÖLCSÖNZÉS hölgyeknek vidékre is. Cluj, Str. Fântânele 35. Jámor nénál. (1219)

MEGNYILT a Barabás étterem és borozó, elsőrendű konyha, tekei és mezősegi fajtörök, minden szerdán és szombaton disznót. Óvárban (Mátyás szülőháza mellett). (1223)

A Str. Reg. Maria 29. **ÉTTEREM** elsőrendű háromfogásos menü kenyérrel és étlap szerint 18 lej, a kétfogásos 15 lej. Abonánál engedmény. (T1760)

TORDAI OLVASÓINK FIGYELMEBE! Apróhirdetéseket lapunk részére felvessz Frenkel sorsjegyiroda, Turda. (V 872)

FIGYELEM! Ön szeretne sorsjegyen nyerni, de nem tudja, hogy hol vegye azt meg. A január 15-iki húzason az általam eladott 784.628 számú sorsjegy anaxájával nyertek egymillió lejt. Próbálja meg Ön is és rendelje meg nálam a sorsjegyet, hát ha általam fog Ön is egy nagyobb nyerevényhez jutni. Lehet a következő negyedik osztályra is. Helyben személyesen, vidékről egy postai lapon. Cim: Mendel Emma, Cluj, Cal. Traian 55. sorsjegyiügynök. (1098)

KÖZÉPKORU, gyermektelen házaspár keres jobb intelligens nőt, akit anyai szeretettel, hűséges gondozásban részesítené némi hagyományért. Cim a kiadóban. (1048)

RÉSZLETFIZETÉSEKRE keresek beépítő hálóberendezéseket, konyhát, vállalkozó átalakítást és antik butor javítást. Biztos munka, felelősségre. Réthy butoraszatolnánál, Str. Gen. Poetas 11-a. (1822)

LAKÁSFÉREGTELENÍTÉSEKET tökéletes eredménnyel eszközöl Paragáz-ozsá lyunk. Teljes vegyi szagtalanítás. „Polynex” laboratórium, Str. Cons. National 3. (Főposta mögött.) (N 1850)

TÁRSULNÉK mesterkönyvvél bíró művelt, jó szabónóval. Divattermet és műhelyberendezést adok. Cim a kiadóban. (1180)

KIVÁNDORLÓK figyelmébe. Elcsérélném argentinai vagyonomat itteni ingó, vagy ingatlanért. „Ritka alkalom” jelígre kiadóba. (1195)

TIZ lejért adok német órát. Str. Iorga 9. (N1881)

NAGYSZERŰ teadélután lesz vasárnap délután 5—fél 9-ig Moșilor 65. Jó zene, tánc, szenzációs rumostea süteménnyel 12. (N1867)

ÓLOMBANYA üzembehelyezésére szakértő pénzestársat keresek, esetleg eladom. Cim: Héjas Mária, Orăștie. (VT 1847)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ külön telken 3 szobás, fűthető veranda, komfortos lakás. Megtekinthető délután 2—5. Cim a kiadóban. (1054)

SZOBA, konyha kiadó. Str. Axente Sever 27. (1169)

MAGANTELEK kiadó március 15, vagy 1-re. 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Str. Bravilor 21. (1213)

URISALÁDNÁL egy-két elegánsan butorított szoba kóser pansióval kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 59. I. 6. (1235)

KIADÓ május 1-ére emeleti 4 szobás és 1x1 szobás modern, komfortos állandó napos lakás. Ferdinand, Str. Ilie Măcelar 20. 11—13 között. (1224)

BUTOROZOTT szoba főzőkemencével kiadó. Str. Massaryk 19., jobbra. (1226)

NAGY szuterin üzemnek, vagy raktárnak kiadó. Str. Bălcescu 11-a. (1260)

MAJUS 1-re kiadó 5—4—3 szobás, komfortos lakások. Str. Dorobanților 36. (N1877)

FIATAL özvegy urinőnél tisztviselőnek lakást kaphat. Str. Matia 5. Érdeklődni a házimesternél. (N1856)

SZOBA, konyha, fürdőszoba, stb. modern lakás febr. 15-re kiadó. Bővebbet Nagy borbélyüzlet, M. Foch 1. (N1882)

DOHÁNYTÖZSDE azonnal kiadó. Str. I. G. Duca 5. Értekezni: Str. Avram Iancu 13. szám. (946)

MODERN lakás 3 szoba mellékhelyiségekkel Str. Elisabeta 50. azonnal kiadó. Értekezni: Banca Comerciala Italiana, Str. Iuliu Maniu. (1135)

KIADÓK főposta mögött szép napos helyiségek vizkagylóval, Str. Cons. National 3. (udvaron jobbra.) (N1851)

FÜSZERÜZLET berendezéssel azonnal kiadó, havibér 1300 lej. Értekezni: Piața Mihai Viteazul 32., Bernáthnál. (1197)

KIADÓ 2 szoba, konyha, speisz. Unirii 22. II. em. Érdeklődni házimesternél. (N1875)

KÜLÖN telken szoba, konyha, speisz, pince, vízzel, villanyal kiadó. Str. Maramures 16. (1258)

FIATAL házaspár keres csinosan berendezett, különbejáratu butorított szobát, lehetőleg az opera környékén. Cimeket kérem Str. Reg. Maria 28. Parf. „Lord”. (T1864)

LAKÁST KERES

KERESEK sürgősen 2, vagy 3 szoba, konyha, fürdőszobás komfortos lakást. Cimeket „Kényelmes” jelígre a kiadóba kérek. (1230)

1 SZOBA, konyha, speisz lakást keres április 1-re önálló viz, villanyszelű épület karbantartásért, vagy mint házimester. Cimeket „Április 1” jelígre. (873)

EMELT földszintes esetleg I. emeleti 2 kicsiszobás teljes komfortos, napos lakást keresek MAJUS 1-ÉRE. CASA OROLOGELOR. P. M. Viteazul 11. (1793)

KERESEK május 1-re a Paris, M. Foch és Reg. Carol II. utakon, vagy ezek környékén 2 szoba, konyhás lakást. Cimeket „Pontosan fizetek” jelígre a kiadóhivatalba. (1263)

— Kivégzett bandita a „ramoán”. Chille ugyancsak elijesztő példát mutat azoknak, akik rablással, utonállással, gyilkossággal akarnak vagyonhoz jutni. Az ország északi részében a pampakon gyakorta látható egy bebalzsamozott lovon ülő kivégzett bandita, akit dróttokkal és fatámasztékokkal teljesen természetesen helyzetben tartanak.

Málnásy Sivadár:

Visszafelé az időgépen

Gépfegyverek és lángszórók az ókorban. - Szulzus-mérő. - Datolyával töltött malac. - Nincsen új a nap alatt...

Nem. A puskaopt tényleg nem a görögök, vagy a rómaiak találták fel, de azért olyan tűzességük volt, amely a modern időknek is becsületére vált volna. Például:

Krisztus előtt 400-ban a szicíliai part vidéke, beépített ütegek visszaverték a karthágói flottát és elsüllyesztettek 28 harci gályát. Puskapor nélkül.

Milyenek is voltak ezek az ütegek?

Az ókori embernek két eszköz állott rendelkezésére, amelyekkel nehéz tárgyakat messze röpíthetett, a parittyá és az íj. Ezt a kettőt tökéletesítette és gépszerűsítette tehát és ezt, amint a leletek, no meg a feljegyzések igazolják, meg is tette. Mászás köveket tudott többszáz méternyire kidobni magából az ilyen ókori „üteget”, még pedig olyan gyors ütemben, hogy a „bombardement” pergőtűszerűvé fokozódott. Így tudott szilárd falakkal körülvett városokat elfoglalni, természetesen, hosszú, sokszor évekig elhúzódó idő alatt. Az ókori embernek azonban volt ideje. Alexandriai Dionysius feltalálta a gépfegyvert is, amely különös szerkezettel minden lövésre új nyilat helyezett az újra és el is lökte azt. A lövések pedig olyan erősek voltak, hogy átfúrtak három egymásmögött álló embert is.

A bizánciak tűzességének lángszórói is voltak és bár a puskaopt nem ismerték, tudtak segíteni magukon. A lángszóró első alakja a „siphon” volt, káhajító ereje pedig a préselt levegő. A kinyitott „siphon”-ból szökőkútszerűen lövelt ki a parázs, az olvasztott kén és mindaz a gyújtóanyag, amelyet az akkori idők háborús „vegyszerzei” felfedeztek. A „siphont” alexandriai Ktesibiosz találta fel és ő volt az, aki vizet téve a „palackba” tűzoltásra is alkalmassá tette. Az ókori tűzoltóknak csöveik is voltak és pedig ökorbelekből. Így vált lehetővé, hogy jól megszervezett tűzoltóság állott a városok rendelkezésére. Rómában Augustus császár állította fel a katonailag organizált tűzoltóságot. Az ostiai ásátások alkalmával felszínre is került egy ilyen lakatany celláival, siphonjaival, létraival és egyéb felszereléssel együtt. Ktesibiosz tehát jóvátette azt, amit a lángszóró feltalálásával az emberiség elvett, akkor, amikor fegyvert adott kezébe a tűz ellen.

Nagy dolgokat vittek véghez a görögök és rómaiak anélkül, hogy siettek volna. A tempót, a fokozott iramot, amely a mi időnket és korunkat annyira jellemzi, nem ismerték. A közmondás, hogy az idő pénz, már egészen újkori törvény. Sok mindenről tudtak, azonban mielőtt a perc fogalma ismeretessé vált volna előttük. Az ókorban senki sem volt „pontos”, mert nem volt mutató, amely a pontosságot igazolhatta volna. Senki sem indult meg harangszóra, mert nem voltak harangok és mégis, már a legsötétebb ókorban megindult a kísérlet a nem látható idők felmérésére.

A napórát a régi Egyiptom tudósai használták először. Valamivel később divatbajott a vizóra, majd ennek elvéből kiindulva a homokóra. A vizórán alkalmazott folyadék ugyanis elpárolgott, de a homok nem vesztett mennyiségéből a legforróbb napon sem.

A homokóra nem hiányzott Róma egyetlen konyhájából sem, mert azzal mérték a főzés idejét. Ott állott a törvényhozás asztalain is, mert a szónok csak addig beszélhetett, amíg a homok lepergett. A házi orvos zsebében, illetve tőgarancában is ott volt a kézi homokóra, elővette és úgy számolta meg a beteg pulzusát.

Ktesibiosz, a „siphon” feltalálója volt az első, aki kiszámította azt a vízmennyiséget, amelynek lefolyása bizonyos átmérőjű tölcserkén egy egész na-

pot vett igénybe. Az alsó tartályba dugott tett és annak emelkedése mutatta az órák számát. Ő volt az, aki a napot 24 órára osztotta. Az első óra a mai reggeli hat óra volt és a hatodik, a „hora sexta”, a mai déli tizenkettő. Ezt „siestának” is nevezték és ekkor mindenki visszavonult déli pihenőre.

Az első orvosi „kézi-könyvet” Krisztus előtt 2800-ban adták ki az egyiptomi katonai orvosok számára. Kiderült belőle, hogy már ismerték a cukorbetegséget, az epe-, vesebántalmakat. Beleket varrtak össze, csontszilánkokat távolítottak el stb. Krisztus előtt 2000-ban a babilonai Chamaurapi „könyvet” írt az orvosi fizetések és a felelősségről. Innen indul ki a görög továbbfejlesztés. A higiénia, orvos, gyógyszer-tár, terápia, pathológia, diéta, kirurgia, melankólia, diaré, katarus, reuma még görög szavak, az orvosság, infekció, szatúrion, recept már latinok. Hipokratész még ma is példaképe a lelkiismeretes és tudományosan felkészült orvosnak. Az olyan betegségeket, mint a difteritisz, a tüdővész már kitűnően leírták az ókori orvosok is, pedig még nem ismerték a mikroszkópot, de annál többet gondolkodtak és tudtak következtetni is.

A pompeji-i ásátásokból ismerjük az ókori orvosok eszközeit. Majdnem olyanok, mint a maiak. A kormányzat már akkor előírta, hogy csak tanul és vizsgázott orvosok folytathattak gyakorlatot. Voltak betegsegélyző, városi és törzsorvosok. Minden garnizonnak voltak kórházai és akinek szeme, füle, vagy foga fájt, megtalálta a maga specialitáját.

Mesterei voltak az ókori rómaiak a szőlőtenyésztésnek. Az újkori emberek mála sem tudták azt tökéletesebbé tenni. A szavak: bor, vincer, pince — latin eredetűek. A középkorban nagygon elhanyagolták a latin mesterek tanításait, ami nagy kár volt, mert ellenkező esetben a szőlészet ma talán még magasabb fokon állhatna.

A rómaiak voltak a mezőgazdaság mesterei is. A maiak a technika segítségével természetesen már túlhaladták tanítóikat, de például a kisállatok tenyésztésében a rómaiakat még ma sem tudták túlszárnyalni. Ez a tenyésztés független volt az időjárástól és az egyéb viszonyoktól és ezért a római házatáján az osztriga, csiga, tyúk, galamb, nyúl sohasem hiányzott az asztalokról. Tojásban soha nem volt hiány. A mesterséges csigatenyésztést Krisztus előtt 50-ben Fulvius Lippinus valósította meg éveken át folytatott kísérletezések után. Nagyon is ünnepezték érte, mert az étkezés az ókori és az újabkori emberek előtt mindig bizonyos ünnepi megnyilvánulás volt.

Az ókori ember sok olyasfélével nem ismert, ami a mai étkezésnél elengedhetetlen. Bármennyire hihetetlenül hangzik is, nem tudta, mi a citrom, az áfonya, a banán. Ismeretlen fogalom volt előtte a kávé, a cukor, a tea, a likőr. Ha édesíteni akart, csak a méz állott rendelkezésére és ezért aligha lehet csodálkozni azon a görög természet tudóson, aki a világ leghasznosabb háziállatának a méheket kiáltotta ki és azt kívánta, hogy a Dionisosz stb. ünnepeket mintájára, rendezzenek „méh”-ünnepeket is. Ismeretlen fogalom volt az ókori ember előtt a vaj is. Sültésre, főzésre, olajat használt. Ellenben ismerte a bornak több, mint ezer fajtaját és eltanulta az egyiptomiaktól a sör készítésének titkát is. Bizony, mert az a mese, hogy a sör germán találmány, valóban mese. A fáraók nemcsak ivadékaik ugyanis már a Rhamsesek idejében vigan szürcsölgették a habzó nedűt, amelyet a feljegyzések szerint különböző fűszerekkel is illatosítottak. Az elraktározásra kőkorsók állottak rendelkezésre és ezek a naptól védett helyeken hónapokon át megóvták az „ecetesedést”.

Jó ebédektől és vacsoráktól még egyetlenegy nemzet sem ment tönkre. Ellenkezőleg. Ki merné állítani, hogy a francia nép, amely a leghosszabb menüket eszi végig és a legtöbb bort issza, nem világhatalom? Csak elsavanyodott és az élettől távolálló szobatudós állíthatta először azt, hogy a római világbirodalom férfiai az eszem-iszom miatt „elnőiesedtek” és így a germánok könnyen leverhették őket. A római világbirodalmat a belső korrupció sodorta a végzetes lejtőre, a panama, a zsarolás ezérfelé módja és a megvesztegethetőség, de nem a lakomák. Általában véve a déliek ugyanis mértékletesek. Egyetlenegy déli uralkodóról sem jegyezték fel azt, amit például Vastag Károlyról, hogy naponta egy borjút evett meg és harminc liter borral öblögette olthatatlan szomjúságát. A római reggelire kenyert, mézet, sajtot, gyümölcsöt evett és kis mennyiségű bort ivott hozzá. Kiadósan csak délután öt órakor étkezett. Kimondott nagyevő alig akadott közöttük. Az igaz, hogy szerették a vendégeskedést és ezért gyakran hívták meg vasi táblánkon barátait. Többen, mint kilencen azonban ritkán ültek, illetve heverték egy asztalnál.

A vacsorán csak férfiak vettek részt. A házigazda és a szakács, (nem a háziasszony és a szakácsnő) összeállították a menüt és igyekeztek azt emlékeztetéssé tenni a barátok előtt.

Előjáróban, szokásos volt a kis csésze fűszerezett, forralt bor. Ezt követte egész sora az előételeknek.

Egy ráncmaradt feljegyzés az előételek sorát a következőkben jelölte meg:

Savanyu ugerkácskák.
Dinnye ecetben, borssal.
Tojás borban főzve.
Olajbogyó.
Apró hal fűszerezve.
Malac aprólék párolva tormával.
Szardínia.
Meleg kolbászkák tésztában sütvé.
Malacvelő borban főzve.
Mandula pirítva.
Nyulpástétom körítéssel.
Halragout.
Csirkemáj.
Sült sajt.

Ezt követte a tulajdonképpeni főétel, amely mindenkor sült sertéshusból állott.

Utóételnek alpeji sajtot, kompótot és száraz süteményt szolgáltattak fel. Meg kell jevezni, hogy a római mindenből csak alig egy falatot evett.

Shokás volt az, hogy az ételekhez különféle borokat szolgáltattak fel. Lucullus arról volt híres, hogy minden fajta fogáshoz négyféle bort adott és vendégei magukkal vihették a serlegeket és a váltott evőeszközöket, amelyek ezüstből készültek — ha elbírták.

Igyekeztek mindent a legkiválóbban elkészíteni és a legizélesebben feltálalni. A sertéshust legalább ötvenféle módon hozták asztalra. Egy híres szakács egyszer fogadásból ötször szolgált fel egymásután tököket és mindannyiszor úgy készítette el, hogy a vendégek nem tudták, mi került az asztalra. A malacot datolyával, a csirkét olivabogyóval töltötték meg, amikor süttették. A tölteleket azután kivették belőle és csak igen finom illata maradt a husban. Az ételeket felvonón küldötték a konyhából a magasabb emeleten fekvő ebédlőbe. Az elővágó rabszolga mindent apró falatokra vágott. Ahol nem akartak villát használni, — a keleti általában még ma is irtózik attól, — mindenki az ujjával evett. Miután a római nem ült az asztal mellett, hanem kereveten hevert előtte, mindig csak egyik kezét használhatta. A csontokat, hajakat és megehetetlen részeket egyszerűen a mozaik nablóra dobták, ahonnan az étkezésen felszolgáló rabszolgák felseperték. Az apródok fáradhatatlanok voltak, hogy kendőkkel, mosdóvízzel, száraz kenyérral stb. letörölgesseék uraik vendégeinek kezeit. Az evés után hosszú borozás következett.

Az étkezés ünnepélyességét a társalgással fokozták. A szellemes és tudományosan felkészült vendégeket mindenkinél jobban szerették. Akinek barátai között ilyenek nem voltak, azok úgy segítették magukon, hogy írókat, művészeket és tudósokat hívtak meg magukhoz és sokszor súlyos aranyakkal fizették meg a vendégszereplést. Feljegyzések szerint az ilyen „honorált” társalgók közül nem egy igen tekintélyes vagyont gyűjtött és később maga is a bőkezű vendéglátók sorába léphetett.

Az étkezés utáni borozgatáshoz már beengedték a nőket is, akik jelenlétükkel emelték az estély fényét. Ivenkor nem voltak ritkák a dőzsölések sem, de csak a császárság korában, mert az azt megelőző időkben a római erkölcsileg messze felette állott a világ akkor élő összes népeinek...

Hollywood vezet Amerikában a bűnözés terén is. Newyorkból jelentik: A. Moresby White a los-angelesi kriminológiai főiskola titkára, legújabb kimutatásában azt írja, hogy az amerikai alvilág jelenleg 4,300.000 goncsztevőre becsülhető. Ezek túlnyomó része javithatatlan és megrögzött bűnöző és a büntetés kitöltése után újabb gonosz tettet követ el. A bűnözési arány megrögzött emelkedésében nagy része van a kábítószeresek rohamos térhódításának. Számos állami börtönben Mexikóból csempészett kábítószerrel, főként marihuánát szívnak a foglyok is. Hollywood, Amerika legnagyobb kábítószerpiaca, egyszersmind a bűnözés terén is vezet: 4000 fogoly számára épült új börtönében több, mint 3000 foglyot őriznek.

I. OSZTÁLYU

1939-es új modellek, bistrizai, bárumarei és Iris kályhákat kandallókat rak-táron tart

VEZÉRKÉPVISELET!

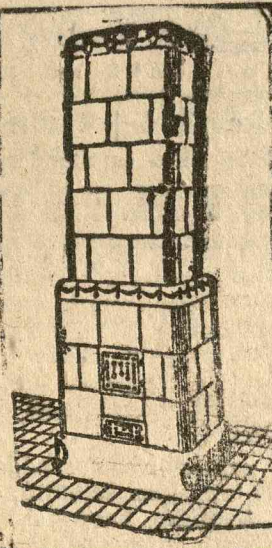
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVARBAN

Tekintse meg a legmodernebbül berendezett mintaraktárunkat. Átrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett eszközölünk.

KALANDOROK, SZÉLHAMOSOK, BANDITÁK

R. SZIGETI GYÖZÖ
RÉPORTSOROZATA

(19.)

A kalandorok és szélhámosok legkülönbözőbb képviselőit vonultattuk fel eddig cikksorozatunk folyamán. Hátrahagytuk a banditák legveszedelmesebb, legkártyékonyabb fajtáját: a leánykereskedőket.

Nincs társadalmi kérdés — mert hiszen a leánykereskedelemnek meg van a szociális oldala is — amelyet több félreértés és téves fogalom rajzana körül. Megkíséréljük erről a kérdéstről lefosztani azt a sok reátapadt sallangot, ami az újságolvasó tisztánlátását megzavarja.

Lássuk tehát a leánykereskedelmet a maga mivoltában.

Leánykereskedőnek nevezik azokat a banditákat, akik fiatal nőket rávesznek arra, hogy külföldi lebujaók kiszolgálására elhagyják hazájuk földjét. A leánykereskedők magukra vállalják a felmerült utazási és egyéb költségek fedezését is, ennek ellenében áldozataik mozgási szabadságát annyira megnehezítik, ami gyakran a teljes kiszolgáltatottsággal azonos.

Az elmondottakból önként következik, hogy a leánykereskedők nemzetközi szervezetekbe tömörülnek, másképpen nem gondoskodhatnak áldozataik felhajtásáról, elhelyezéséről és kihasználásáról.

Amiképpen a leánykereskedelem nemzetközi bandák irányítása alatt áll, az ellene való védekezés is nemzetközi összefogással történik.

A Népszövetség érdeme, hogy a leánykereskedelem leküzdésére az egész világot fegyverbe szította és országközi egyezményt fogadtatott el a népszövetségi tagállamokkal.

Ezt az egyezményt, melynek elnevezése „a felnőtt nőkkel való kereskedelem leküzdésére vonatkozó nemzetközi megállapodás”, a román állam is elfogadta és azt 1935. május 30-án az ország törvényei közé iktatta.

Ettől a naptól kezdve Románia is beállott azoknak az országoknak a harcos sorába, amelyek együttes erőfeszítéssel iparkodnak megtisztítani korunkat egyik legégetőbb rákfénjéről, a leánykereskedelemtől.

A leánykereskedőbandák első feladata az „áru” felhajtása, az elszállításra szánt nők összegyűjtése.

Erre a célra a legkülönbözőbb ügynökök szolgálnak csalogatóul, felhajtóul. Mivel a szerencsétlen leányokat legtöbbször azzal hitegetik, hogy a külföldi mulatókban, mint táncosnők fognak jólfizetett munkához jutni, a leánykereskedők felhajtói előszeretettel artista ügynökökként lépnek kiszemelt áldozataik elé.

Éppen ezért aztán, a hatóságok hatóságos segítséget találnak a nemzetközi artista egyesületekben, amelyek minden eszközzel megakadályozni iparkodnak, hogy az artisták és szervezeteik nevével ne élhessenek vissza a leánykereskedők.

Figyeljük meg ezeket a felhajtókat munka közben.

1934. telén egy aradi család tizenhat éves leánygyermeké bevallja szüleinek, hogy el akarták szöktetni táncosnőnek egy bukar esti éjjeli mulató azzal a további ígérettel, hogy később majd külföldi „körutrá” is elviszik. A leányka azt is elmondotta, hogy egy aradi tánciskolában beszélt rá minderre egy főfellelépésű fiatalember, akinek husz leánnyal sikerült már eddig a megállapodást aláírnia.

A szülők egy percig sem haboztak.

Incze Andor:

A mesterséges magtalanítás és az orosz vélemény

Amilyen lelkesedéssel üdvözljük a ság, súlyos testi rendellenességek, súlyos alkoholizmus.

A kötelező magtalanítás kérdésében a „Vie medicale” c. francia orvosi folyóirat újabb anketát indított s meg nyilatkoztatta a leghíresebb orvos-szak értőket. Megjegyzendő, hogy ugynevezett eugenikus magtalanítás kérdésében végleges döntést addig nem lehet várni, amíg a biológiában az örökletenységre vonatkozó ismereteik ki nem alakulnak.

Hartenberg szerint azt, hogy valamely elmegyöngyözött, schizofrénia vagy süketnéma utódai okvetlenül ugyanabban a bajban fognak-e szenvedni, egyáltalán nem lehet biztosan állítani. Ami az epilepsziát illeti — mondja — ez nem egyéb, mint accidentális idegszindróma, melyet traumatizmus által okozott agysérülések vagy csecsemőkori agyhártyagyulladásnak tulajdoníthatunk, tehát nincs örökletességről szó. Ezt a klinikai megfigyelés igazolja.

Egyébként — kérde — vajjon helyes és hasznos-e valamely állam szempontjából, ha a nem teljesen egészséges és kiegyensúlyozott egyének kiirtására törekszünk? Ha csak egészségügyi szempontokat veszünk tekintetbe, föltétlenül igen-nel kell válaszolni. Ha azonban azoknak az „abnormális” egyéneknek nagy számára gondolunk, akik az emberiséget gyakran előbbre vitték, mint feltalálók, filozófusok, művészek, költők, akkor meg kell változtatnunk véleményünket Hartenberg igen érdekes és jellemző összehasonlítás tesz évéből Spárta és Athén történelme között.

Spárta rendszeresen gyakorolta a gyengealkatú újszülöttek megölését, mivel egyedül csak erős és „jóváágású” katonákra volt szüksége; viszont Spárta egyetlen művészt sem termelt ki magából, semmi maradandót nem alkotott, egyetlen szobor, műemlék, de még költemény sem maradt utána.

Ellenben Athén, a szellemi képességeket tartotta szem előtt s még a rendellenességeket is megbocsátotta, ha ez tehetséggel párosult — a művészet minden ágában remekműveket tudott felmutatni, utánozhatatlan képességgel szobrászatot, költöket, filozófusokat.

A francia elmeszakértők szerint a magtalanításnál sokkal hathatósabb eszközök állnak rendelkezésre. A nemi promiszkuitás, a nyomok, az idegrendszer romboló testi és lelki káros tényezők és a legfőbb szociális betegségek: a tuberkulózis, vérbaaj és alkoholizmus ellen való harc sokkal eredményesebb eszköz a mesterséges magtalanítás kezelésénél. Az alkoholizmus leszármazottjai a legjobb talajt szolgáltatók a különböző neurózisok és pszichózisok számára. Viszont semmi sem tragikomikusabb, mint mikor gyakran ugyanaz az állam, mely a kötelező magtalanítást rendeli el, ugyanakkor anyagi érdekből az alkohol fogyasztását elő segíti.

Carrel amerikai orvos kiszámította, hogy az amerikai Egyesült Államokban ma nyolcszor több az elmebetegségek miatt internált betegek száma, mint a szanatóriumokban ápolt tuberkulótikusoké; az USA területén található elmeegógyintézetekben pedig évenként 68 ezer új beteget vesznek fel. Carrel azt jósolja, hogy ha ez így megy, közel egy millió azoknak a száma, akik ma még az iskola padjaiban ülnek vagy egyetemeken tanulnak, de életüket elmeegógyintézetekben fogják végezni. — Bénon, a nantesi elmeegógyintézet orvososa szerint Franciaországban a jelenlegi intézetekben kezelt elmebetegek száma 100.000-nél több, a szabadon járó, nem közveszélyes betegek pedig közel 150.000. Nem lehet többé tagadni, hogy itt az emberi művelődés jövőjéről van szó, ezért minden állam igyekszik az örökölhető elmebetegségek terjedését minden eszközzel megakadályozni. Ez újabban mesterséges magtalanítás útján történik. A kezdeményező Dánia volt 1924-ben, példáját hamarosan követték az északi államok, Finnország, Svédország, Norvégia, majd Amerika, Németország az 1933. július 14-i törvénnyel a legmesszibbre ment a kötelező magtalanítás alkalmazásában — főleg a fajvédelem miatt. Ez a törvény a megtermékenyítést a következő esetekre írja elő: veleszületett elmeegyéngység, schizofrénia, cirkuláris (kerengő) elmezavar, veleszületett epilepszia, Huntington-féle vitustánc, született vakság és süketnéma.

NÉMET-NEPRÁDIO CSAK 2.800 Lei
(DEUTSCHER VOLKSEMPFÄNGER)

LORENZ 4-1 dinamikus super Lei 14.500
továbbá Ekco és Standard rádiók.

TOTELECTRIC-nél CLUJ, REG. FERDINAND 28-a.

értesíteni az aradi rendőrséget, amely a banda leleplezésére érdekes mefordást választott. Két fiatal titkosrendőr, akik a városban nem igen ismertek, beiratkoztak a megjelölt tánciskolába és szorgalmasan látogatta az esti összejöveteleket.

Pár nap múlva a rendőrség névről ismerte az egész felhajtó szervezetet. Az az értesítés, hogy husz leány már leszerződött a bandának, helyesnek hi-

zonyult. A hatóságok éppen akkor léptek közbe, amikor a leányokat utnak akarták indítani — egyelőre a főváros felé.

A felhajtó banda feje egy aradi cukorkagyáros volt, ügynökei néhány jóállású, szaporabeszédű munkanélküli fiatalember. A banda egyébként Aradon kívül Brassóra és Temesvárra is kiterjesztette csápjait.

(Vége következik.)

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Ouja egészségét

HORIA
bedora öléssel.

GOGA
magyarul

Alig néhány hónapja, hogy a nagy költő és államférfi Goga Octavian koporsója után végleg lezárult az ujonnan épített csucsai kriptá vasajtaja. Alig egy éve lesz pedig annak, hogy a nagynevű íróművész aránylag még tragikus fiatalon sirba dőlt. Az örök alkotások ideje ránézve véget ért és a csucsai Ady-kastély új urának tolla megállott, aká elnémult. Költői ereje, szónoki ereje, nagyméretű írói munkássága, egész művészi életműve azonban ma is elevenen hat, kimagasló értékű tényezők. Értékes részei az egyetemes román irodalomnak.

Különösen élénken érezzük azt, hogy a magyar nyelven most megjelent Goga-költeményeket olvassuk. Az Eminescu, Cotrus és más neves román költők műveit, nyelvi, gondolati szépségeit annyi hozzáértéssel és belső átéléssel tolmácsoló Kibédi Sándornak köszönhetjük ezt az értékes új kötetet is, amely a magyar közvéleménynek megfelelő keretek közt és művészi tolmácsolásban ismerteti meg a nagy csucsai halott költői munkásságát.

Goga Octavian, a költő és Goga Octavian, az ember tükröződik ezekben a versekben. A román költő és egyetemes költő a román ember és az egyetemes ember. Mert Gogától versein keresztül minduntalan kicsap, néha talán túléls és harcos megfogalmazásban is, a fajiságának tökéletes átérésével és átélésével tevékenykedő költő, illetve ember, de megfogalmaz benne emellett erőteljesen az egyetemes ember is. Erdély, a faji problémák, a családi otthon, a szülőföld, a hazai élet éredek és jellegzetes figurái (Az öreg tanító, a tanítókisasszony stb.) az övét szerető költő és ember érzései kelnek életre benne érett és még művészetileg és az a költői szépségekben bővelkedő nyelv és képsorozat feltétlenül utat fog találni a magyar közönség szívéhez is. Ami Gogában faji él és olykor támadó hév, az most már az idők távlatában elhalványult és nincs bántó jellege. Mi csak Gogát, a költőt látjuk mindenben, a halott nagyságot, aki fáján tul egyetemes értékeket is adott, tékozló-gazdagon. És külön jóleső érzés tapasztalni nála a szülőföldjének egyszerű, természetes világához való ragaszkodását s azt az igazi Erdély szeretetét, amely az itt élő igazi költőket fajra való tekintet nélkül mindig jellemezte. A természetlét szépsége és az így sugallt érzések őszinte mélysége külön nagy értéke Goga költészetének és emlékeztet hangjának nemes tónusában Eminescura és a mi nagy Petőfinkre. Egyébként Petőfi egy mélyszépségű versben külön is meg elevenül Gogánál, bizonyosságul annak, hogy az igazi nagy szellemek mindenben találok szokatlan és találkozó is tudnak egymással a szépség áhítatában.

Kibédi Sándor kétségtelenül igen jól szöveget tett a román magyar kultúrközeledésnek ezzel a komoly értékű, valóban cselekvés-számba menő és a költő arcképével ellátott kötetének megjelentetésével. Az ő avatott és elmélyülő tolmácsolása révén a magyar közönség közelről megismerheti most Goga szélesívű költészetének jellemző sajátosságait és határozott képet kaphat költői egyéniségéről. Ezzel a nagy költővel pedig igazán érdemes megismerkedni, mert lelünk csak gazdagítást. És tudjuk jól, hogy a Madách és Petőfi-fordító Goga szerette is, becsülte is a magyarokat. Ennek a szeretetnek és becsülésnek viszonzása immáron ez a hatalmas, szép kötet, amelyért a fordítót e legteljesebb elismerés illeti.

A magyar közönségnek pedig csak azt mondhatjuk, hogy ezt a könyvet érdemes elolvasni. Még ha a gogai szó itt-ott fájhat is. Mert ezeket a szavakat mégis csak egy nagy költő és nagy ember mondotta, őszintén, férfiasan, akiktől tanulni lehet, már pedig az őszinte, férfias értéket soha sem szabad lekicsinyelni.

(t. g.)